

Korinmbu rekwa du takwaka Pol tale hayindén nyinga

Pol ané nyinga dé hayi

¹ God wuniré wasékendéka wuni Pol Krai Jisasna aposel wuni re. Reta guniré wuni we nyingambu. Nana nyayika Sostenes akwi dé wuni wali reta ani ané nyinga hayi gunika.

² Guni Korinmbu reta Godna hundi jémba xékékwa du takwaka ani ané nyinga hayi.

Hanja God guniré wasékendéka Krai Jisasna hundi xéka guni hurungun haraki saraki sémbut yatakataka guni Godna du takwa re. Guni male wungi rehambanguni. Atéfék getéfambu rekwa séfélak du takwa di wa, “Jisas Krai dé nana Néma Du dé.” Wungi wata di akwi Godna du takwa di re. Jisas Krai deka Néma Du reta nana Néma Du akwi dé re.

³ Nana yafa God nana Néma Du Jisas Krai akwi guniré yikafre huruta, yikafre mawuli hwendét, guni jémba rengute ani Godré wa.

Pol dé Godka diména nae

⁴ Gunika sarékéta wuni atéfék nukwambu Godka diména na. God Krai Jisambu dé guniré yikafre huruta

⁵ dé gunika atéfék yikafre jondu dé hwendéka guni Kraismbu xérénjuwi du takwa re. Reta guni yikafre hundi wata jémba guni xékélaki.

⁶ Guni Kraiska wamben hundi jémba xékénguka wun hundi guna mawuliré yikafre hurundéka maki, Krais guniré dé yikafre jondu hwe.

⁷ Hwendéka guni Godna Hamwinya hwendéka hambuk nakéka fatikéhafi yata guni nana Néma Du Jisas Krais yatendékaka haxéta guni jémba re.

⁸ Nana Néma Du Jisas Krais gunika hatindét, guna mawuli hambuk ye jémba tétandé. Téndét wambula yatendéka nukwa guni Godna makambu yikafre sémbut male hurukwa du takwa retanguni.

⁹ God wandén maki male hurutandé. Hanja dé guniré waséke, guni déka nyan nana Néma Du Jisas Kraisna hundika xéka dé wali natafa mawuli héraata rengute.

Jisasna du takwa hémémbu hémémbu reta jémba rehambandi

¹⁰ Wuna nyama bandi, wuni guniré Nana Néma Du Jisas Kraisna ximbu wuni hambukmbu we. Guni guna du takwa wali warukénguni. Waruhafi yata guni natafa mawuli héraata natafa hundi buléta natafa jémba yata jémba retanguni.

¹¹ Wuna nyama bandi, takwa hési, léka xi Kloe, léka hém di wuniré wa, guni guna du takwa wali warungukaka. Guni guna du takwa wali warungumboka wuni we.

¹² Wuni ané hundika wuni we. Guni atéfék nak nak guni nak maki nak maki hundi bulé. Buléta nawulak guni wa, “Nani Polna du takwa nani.” Nawulak guni wa, “Nani Apolosna du takwa nani.” Nawulak guni wa, “Nani Pitana du

takwa nani.” Nawulak guni wa, “Nani Kraisna du takwa nani.”

¹³ Métaka we guni wungi wa? Krais dé watémbéra té wana yingafwe wana? Wuni Pol gunika wuni mimbu hiya wana? Guni Polna ximbu guni guré nandi wana? Wu yingafwe.

¹⁴ Wuni Krispus bér Gaiusré male wuni Krais Jisasna ximbu guré husanda. Guna du takwa nawulakré akwi guré husandahambawuni. Wuni wumbére duré male guré husandawunka, wuni Godka diména naata déka ximbu wuni haréké.

¹⁵ Wungi huruwuka du nawulak angi yamba wakéndi, “Wuni Polna ximbu wuni guré nandi.” Di wungi yamba wakéndi.

¹⁶ Xéxé, némbuli wuni wambula saréké. Wuni Stefanas déka gembu rekwa du takwaré akwi wuni Kraisna ximbu guré husanda. Husandataka nakré akwi wuni Kraisna ximbu guré husanda, o yingafwe? Yike wuni ye.

¹⁷ Wuni yitaka yatakata du takwaré guré husandawute, Krais wuniré wahambandé. Wuni yitaka yatakata déka yikafre hundi wawute, dé wuniré wa. Guni Krais gunika mimbu hiyandénka sarékéhafi yata wuna xékélelakika male sarékéngumboka wuni xékélelakikwa du wandaka maki wahambawuni. Wuni Kraisna yikafre hundi male wa.

Krais dé Godna hambuk naniré wakwe

¹⁸ Hukémbu hiyae fakutekwa du takwa di wa, “Krais mimbu hiyandén hundi wu wangété duna hundi dé.” Nani God Satanéna tambambu hérandén du takwa nani wa, “Krais mimbu

hiyandén hundi wu yikafre hundi dé. Dé Godna hambuk naniré wakwe.”

¹⁹ Wun jooka du nak Godna nyingambu angi dé hayi:

Xékélelakikwa duna mawuliré haraki hurutawuni. Xékélelakikwa du deka mawulimbu yamba xékélelakikéndi.

²⁰ God wungi wata dé du takwa Godna yikafre sémbutka xékélakihafi yandakaka dé wa. Xékélelakikwa duna mawuli yingi maki dé? Hambuk hundika xékélelakikwa duna mawuli yingi maki dé? Ané nukwa reta séfélak hundi bulékwa duna mawuli yingi maki dé? Godna makambu wangété du maki di re.

²¹ God atéfék jonduka xékélakita wandéka ané héfana jonduka xékélelakikwa du deka mawulimbu di Godka xékélelakinjoka di hurufatiké. Hurufatikéndaka nani Godna nyanka hundi wambeka di ané héfana jonduka xékélelakikwa du di wa, “Wu wangété duna hundi dé.” Di wungi wandaka dé God du takwa nawulakré angi yikafre hurunjoka dé némafwimbu mawuli ya. Mawuli yandéka di wungi wandan wangété duna hundi xéka Kraiska jémba sarékéndat, God diré Satanéna tambambu hératandé, di wungi re wungi re jémba rendate.

²² Juda nawulak di wa, “God hanja xéhafi yamben hambuk jémba yandét, nani guna hundi jémba xékétame.” Wungi wandaka di Grikna du takwa, nak téfambu yandé du takwa akwi di nawulak wa, “Guni jémba xékélakita guni xékélelakikwa duna hundi wandat, nani guna hundi jémba xékétame.”

²³ Nani Kraisa mimbu hiyandénka nani hundi wa. Judana du takwaka wun hundi dé man xatukwen-

daka maki joo dé. Di wun hundi yamba xékékéndi. Wun hundika nak téfana du takwa di wa, “Wun hundi wangété duna hundi dé.”

²⁴ Nani Juda nawulak, nak téfana du takwa nawulak God naniré wasékendéka xékéta nani nani xékélaki. Krais mimbu hiyae dé Godna hambuk, Godna yikafre xékélelaki akwi dé naniré wakwe.

²⁵ Godna wangété maki hundi dé xékélakikwa duna hundiré sarékéngwandé. Godna hambuk yahafi yandén jémba dé atéfék duna hambukré sarékéngwandé.

²⁶ Wuna nyama bandi, guni mé jémba saréké. Guni déka hundi xékéngute God guniré wasékendén nukwa, guni ané héfana du takwana makambu yingi maki guni re? Guna du takwa nawulak male xékélakikwa du takwa di. Guna du takwa nawulak male hambuk di. Guna du takwa nawulak male néma du takwa di.

²⁷ Guni ané héfana du takwana makambu wangété du takwa maki renguka God guniré dé waséke, ané héfana jonduka xékélakikwa du takwa deka ximbu harékéhafi yata roondate. Guni ané héfana du takwana makambu hambuk yahafi yakwa du takwa maki renguka God guniré dé waséke, hambuk du takwa di deka ximbu harékéhafi yata roondate.

²⁸ Ané héfana du takwa di gunika wa, “Di néma du takwa yingafwe. Di baka du takwa di. Di wali yamba rekéme.” Wungi wandaka God guniré dé waséke, déka hundi xékéngute. God baka du takwaré dé waséke, ané héfana néma du takwa baka du takwa rendate.

²⁹ Atéfék du takwa Godna makambu téta di deka

ximbu harékéhazi yandate, God dé wungi huru.

³⁰ God wandéka guni Krai Jisambu guni re. Krai dé Godna yikafre xékélelaki dé wakwe. Nani Kraismbu reta nani Godna makambu yikafre sémbut hurukwa du takwa reta nani déka du takwa nani re. Kraismbu dé God naniré Satanéna tambambu hérandéka nani Krai wali jémba re.

³¹ Nani nak du hayindén maki hurumbete dé God wungi huru. Wun du dé angi hayi, “Du takwa nak jooka deka mawuliré xiyanjoka mawuli yata di Néma Duna ximbu harékétandi.” Wungi dé we.

2

Krai mimbu hiyandénka dé Pol hundi wa

¹ Guni wuna nyama bandi, mé xéké. Wuni guni Néma Duna ximbu male harékéngute mawuli yata, wuni guniré God fakundén hundi wanjoka yae, wuni xékélelakikwa du wandaka maki wahambawuni.

² Wuna mawulimbu angi wuni wa, “Wuni guni wali reta wuni nak jooka yamba sarékékéwuni. Wuni Jisas Kraiska male sarékétawuni. Mimbu hiyandénka sarékéta watawuni.”

³ Wungi wata guni wali re wuni hambuk yahafi yata wungi roota généta re.

⁴ Reta xékélelakikwa du jémba wandaka maki wahambawuni. Wuni hundi wawuka Godna Hamwinya wuni wali téta dé Godna hambuk guniré wakwe.

⁵ Guni angi wangute, “Xékélelakikwa duna hundi xékéta nani xékélelakihambame. God hambuk yandéka xémbenka nani xékélelaki. Wun hundi

mwi hundi dé.” Wungi wangute wuni wun hundi wa.

Godna Hamwinya dé nanika yikafre mawuli hwe

⁶ Wungi wata nani Godna hundi jémba xékékwa du takwaré nani xékélelaki hundi wa. Wun xékélelaki hundi dé némbuli rekwa duna hundi némbuli rekwa néma duna hundi yingafwe. Wunde du hiyae fakutandi.

⁷ Nani God fakundén xékélelaki hundi nani wa. Hanja God ané hundi dé faku. Hanja God ané héfa huratakahafi yata dé wa, nani fakundén hundika jémba xékélakita dé wali resékembete.

⁸ Ané héfambu rekwa néma du di God fakundén xékélelaki hundika xékélakihambandi. Di wun hundika xékélakita di nana Néma Duré xiyae mimbu yamba hatekakéni. Nana Néma Du dé nukwa maki dé hanyi.

⁹ Hanja Godna du nak Godna nyingambu angi dé hayi:

God méta jondu dé huru, Godka némafwimbu mawuli yakwa du takwaka?

Du takwa wun jondu xéhambandi. Wun jonduka xékéhambandi.

Deka mawuli sarékémbu xékélakihambandi, wun jonduka.

Wungi dé hayi.

¹⁰ God wun jonduka dé naniré wakwe, déka Hamwinyambu. Déka Hamwinya dé atéfék jonduka xéfuke. God fakundén mawulika akwi dé Godna Hamwinya xékélaki.

¹¹ Héndé nak duna mawuli sarékéka xékélaki? Wun duna hamwinya hafu dé déka mawulika

xékélaki, dé wumbu rendénka. Wungi maki Godna Hamwinya hafu dé Godna mawulika xékélaki.

¹² Nani ané héfana hamwinya hérahambame. God wandéka déka Hamwinya nana mawulimbu wulaaye dé té, nani God nanika baka hwendén jonduka jémba xékélakimbete.

¹³ Nani wun hwendén jonduka nani we. Nani ané héfambu rekwa xékélakikwa duna hundi xékétaka wahambame. Godna Hamwinya naniré wakwendéka nani guniré we. Nani Godna Hamwinyana hundi xékéta nani déka Hamwinya hura tékwa du takwaré déka hundi wa.

¹⁴ Godna Hamwinya hura téhafi yakwa du takwa Godna Hamwinya wandén hundi xékéhambandi. Xékéhafi yata di wa, “Wun hundi dé wangété duna hundi dé.” Wungi wata di wun hundika yamba xékélakikéni. Godna Hamwinya hura tékwa du takwa male Godna Hamwinya wandén hundika jémba xékélakitandi.

¹⁵ Godna Hamwinya hura tékwa du takwa di xékélakitandi. Méta joo yikafre joo dé? Méta joo haraki saraki joo dé? Wungi xékélakindaka Godna Hamwinya hura téhafi yakwa du takwa di Godna Hamwinya hura tékwa du takwana mawulika xékélakinjoka di hurufatiké.

¹⁶ Hurufatikéndakaka, Godna nyingambu angi dé wa: “Héndé Néma Duna mawuli xékélaki, déré déka jémbaka wakwenjoka?” Wungi wandéka Kraisna mawuli saréké dé nana mawulimbu té.

3

Godna jémba yakwa du

¹ Wuna nyama bandi, wuni Godna Hamwinya hura tékwa duka néma hundi wawuka maki wuni guniré wanjoka wuni hurufatiké. Hurufatikéwuka guni Kraismbu yikama nyangwal maki renguka wuni Godna Hamwinya hura téhafi yakwa du takwaka wawuka maki wuni guniré wa.

² Wawuka guni yikama nyangwal maki reta Godna néma hundi xékénjoka guni hurufatiké. Hurufatikénguka wuni yikama nyangwal sandaka munya maki hundi wuni guniré wa. Wun hundi néma du takwa sandaka hénoo maki yingafwe. Némbuli akwi guni ané héfambu rekwa du takwa maki reta guni Godna néma hundi xékénjoka guni hurufatiké.

³ Guni du takwaka haraki mawuli xékéta guni di wali waruta guni ané héfambu rekwa du takwa maki male guni re. Métaka we guni du male du maki guni re?

⁴ Guni nawulak angi wa, “Wuni Polna du wuni.” Nawulak guni wa, “Wuni Apolosna du wuni.” Wungi wata guni du male du maki guni re, o yingafwe?

⁵ Mé saréké. Apolos yingi maki du dé? Wuni Pol akwi yingi maki du wuni? Ani yituku ani Godna jémba yakwa du male ani. Néma Du anika nak nak jémba hwendéka ani déka jémba yanaka guni déka hundi jémba xéké.

⁶ Ani ané sataku hundi maki ani. Wuni sék wuni se héfambu. Sewuka dé Apolos wun héfambu hulingu bleké, wun sék takélakéndéte. Wungi hurunaka God hafu wandéka dé wun sék jémba takélaka wara.

⁷ Hénoo sekwa du akwi héfambu hulingu

blekékwa du akwi ani néma du yingafwe. God hafu wandéka dé sék takélaka wara. God hafu Néma Du dé.

⁸ Hénoo sekwa du tale jémba yandéka héfambu hulingu blekékwa du dé hukémbu jémba yandéka bér natafa jémba male bér ya. Hukémbu God yambén yikafre jémbaka nak nakéka hasa hwe-tandé.

⁹ God dé wun jémba anika hwendéka ani wun jémba ani yituku ani ya. Guni God sék sendéka héfa maki guni.

Godna jémba yakwa du di ge tokwa du maki di
Guni Godna ge maki guni.

¹⁰ God wuniré yikafre huruta wunika hambuk hweta wandéka wuni déka jémba ya. Yata wuni jémba xékélakita yikafre ge tokwa du maki wuni yikafre hwaar wuni bakétaka, ge jémba téndéte. Bakétakawuka nak du yae dé wun hwaarmbu ge to. Atéfék du ge tonjoka jémba sarékéndaka maki, nani Godna jémba akwi yanjoka jémba sarékétame.

¹¹ Du nak yae nak maki hwaar yamba bakétakakéndé. Jisas Krais hafu dé bakétakawun yikafre hwaar dé.

¹² Nawulak du di wun yikafre hwaarmbu ge tonjoka di gol motumbu, silva motumbu, glas maki yikafre motumbu di wun ge to. Nawulak di mimbu, wi warambu, nungwe warambu di wun ge to.

¹³ Hukémbu God, atéfék du takwana jémbaka hurukwexétendéka nukwa, dé ya maki yanéta deka jémbaka hurukwexéndét, di atéfék du takwa xéta xékélakitandi, deka jémbaka. Di yikafre jon-dumbu ge tondat, ya yanéndét, ge tondan jondu

wungi tétandé. Di haraki jondumbu ge tondat, ya yanéndét, wun jondu ya yanétandé.

¹⁴ Ya yanéndét nak du yandén jémba wungi téndét, God wun yikafre jémba yakwa duré hasa hwetandé.

¹⁵ Nak du haraki jondumbu ge tondét, wun jondu yanéndét, dé yandén jémba atéfék fakutandé. God wun du hafuré hératandé. Hérandét, déka ge yana atéfék jondu yanéndéka wun du dé yambu wambula hérandén du maki retandé.

Jisasna hundi xéké_kwa du takwa di Godna tempel maki di

¹⁶ Guni Godna tempel renguka Godna Hamwinya guna nyéndékmbu dé té. Guni wun jooka guni xékélaki o yingafwe?

¹⁷ Godna tempel wu Godna yikafre joo dé. Du nak Godna tempelré haraki hurundét, God wun duré hasa haraki hurutandé. Haraki hurundét, wun du fakutandé. Guni hafu Godna tempel guni.

Nani nana duna ximbu yamba harékékéme

¹⁸ Ané hundi mé xéké. Yénataka hundika xékélaki natanguni. Du nak guni wali reta angi wandét, “Wuni némbuli rekwa duré sarékéngwanda wuni xékélelakikwa du wuni.” Wungi wandét, déka mawuli jémba yamba tékéndé. Déka mawuli jémba téndéte, dé déka ximbu harékéhafi yata déka xékélelaki yatakataka dé wangété du maki retandé. Reta God hwendén mawuli hérae xékélelakikwa du retandé.

¹⁹ Ané héfana jonduka xékélelakikwa du takwa di Godna makambu xékélakihafi yakwa du takwa di re. Rendakaka Godna nyingambu déka du nak hanja angi dé hayi: “Xékélelakikwa du di deka

mawuli sarékémbu di jémba yanjoka di huru. Hurundaka God diré dé huluki.”

²⁰ Wungi hayindéka nak du akwi hanja dé dika angi hayi: “Néma Du xékélelakikwa duna mawuli sarékéka dé xékélaki. Wu yikafre mawuli saréka yingafwe.”

²¹ Wun hundika sarékéta guni duna ximbu yamba harékékénguni. Atéfék jondu guna dé.

²² Wuni Pol, Apolos akwi, Pita, ané héfa, ané héfambu renguka nukwa, hiyatenguka nukwa, némbuli rekwa joo, hukémbu xakutekwa joo, atéfék jondu guna dé.

²³ Guni Kraisna guni. Kraisa Godna dé.

4

Krais hafu dé déka jémba yakwa duna jémbaka watandé

¹ Guni nanika watanguni, “Di Kraisna jémba yakwa du di. Kraisa diré hundi wandéka di God hanja fakundén hundika jémba hate naniré wakwe.” Wungi wangute wuni mawuli ye.

² Du nak nak duna jémba yata déka jémba yanjoka dé déka jonduka hatita, dé wun jonduka jémba hatitandé, déka néma du mawuli yandéte. Wungi maki, nani wun hanja fakundén hundika jémba male hatitame.

³ Guni akwi kot xékékwa du nak akwi wuna jémbaka xékéla kinjoka hurukwexéngut, haraki mawuli yamba xékékéwuni. Wu baka joo dé. Wuni hafu wuna jémbaka hurukwexéhambawuni.

⁴ Wuni wuna jémbaka sarékéta wuni huruwun haraki joo nakéka xékéla kihambawuni. Wungi sarékéta wuni Kraiska yikafre jémba wuni ya, o

yingafwe? Wafewana. Nana Néma Du Kraiss hafu dé wuna jémbaka hurukwexéta watandé.

⁵ Dé watendékaka sarékéta guni nak duna jémbaka haraki hundi yamba wakénguni. Néma Du yatendéka nukwa yahafi yandét, guni nak duna jémbaka hundi wakénguni. Néma Du yae dé halékingambu fakundan atéfék jondu larékombu takatandé. Dé atéfék duna mawuli sarékéka xékélake dé wakwetandé. Wakwendét God hafu yamben jémbaka nani nak nakré yikafre hundi watandé.

Korin di hafu deka ximbu di haréké

⁶ Guni wuna nyama bandi, wun hundi wata wuni Apoloska akwi wunika akwi wuni wa, guni guna néma duka jémba sarékéngute. Guni aniré xéta Godna nyingambu rekwa hundi male jémba xékétanguni. Xékéta guni guna ximbu harékéhafi yata yamba wakénguni, “Nana néma du guna néma duré dé sarékéngwandé.”

⁷ Guni atéfék du takwa male guni. Métaka guni angi wa? “Nani néma du takwa reta nak du takwaré nani sarékéngwandé.” God gunika atéfék jondu hwendéka guni démbu atéfék jondu héra. Méta jondu guni hafu guni baka héra? Guni wungi héraata, métaka guni guna ximbu haréké, God wun jondu hwehafi yandén maki?

⁸ Guni guna mawulimbu guni wa, “Nani mawuli yamben jondu atéfék bu hérakwa. Nani xérénjuwi mama du takwa maki nani re. Nani Kraissna jémba yakwa duré sarékéngwanda nani néma du takwa nani.” Guni wungi sarékénguka wuni angi saréké, “Guni néma du takwa rengut, nani guni wali néma

du reta jémba retame. Wu yikafre dé.” Némbuli nani wungi rehambame.

⁹ Rehafi yambekaka, wuni angi saréké, “God dé wa, nani Jisas Kraisna aposel baka du maki rembete. Wungi reta nani hiyambete wandan du maki nani re. Rembeka God naniré dé hwiya hafwambu taka, atéfék naniré xéndate, du akwi, ensel akwi.” Wungi wuni saréké.

¹⁰ Nani Kraisna hundi wambeka nawulak di nanika wa, “Di wangété du di.” Guni gunika guni wa, “Nani Kraismbu xékélakikwa du takwa nani.” Naniré xéta di wa, “Di hambuk yahambandi.” Guni gunika guni wa, “Nani hafu nani némafwi hambuk ya.” Du nawulak guna ximbu harékéndaka guni néma du takwa guni re. Nani baka du nani.

¹¹ Némbuli akwi nani angi re. Nani hénooka, hulinguka akwi nani hiyae. Nani yikafre nukwa wuryingafwe. Nawulak du di naniré haraki huru. Nani atéfék getéfaré yitaka yatakata nani jémba re getéfa nak yingafwe.

¹² Nani weséka jémba yata, nana tambambu jémba ya. Du nawulak naniré haraki hundi wandaka nani Godré wakwexéké, dé diré yikafre hurundéte. Di naniré haraki hurundaka nani diré hasa haraki huruhafi yata baka nani té.

¹³ Di yéna yata nanika haraki hundi wandaka nani diré yikafre hundi wa. Nani safwahérafwa maki, ané héfana nyambem maki nani deka makambu re. Némbuli akwi nani wungi re.

Korin Pol hurundéka maki hurutandi

¹⁴ Guna haraki saraki mawulika roongute, wun hundi hayihambawuni. Guni wuna mawuli

yawuka nyangwal maki renguka wuni gunika wun hundi hayi, guni hurungun haraki sémbutka xékélakingute.

¹⁵ Séfélak du gunika yae Krai Jisaska guniré wakweta, di guna yafa maki yamba xakukéndi. Wuni Krai Jisaska guniré tale wawuka guni wawun hundi xékénguka wuni hafu guna yafa maki wuni xaku.

¹⁶ Yafa maki xaakwa wuni guniré hambukmbu wa, wuni huruwuka maki, hurungute.

¹⁷ Wungi hurungute wuni Timotiré wa, dé gunika yindéte. Kraisna hundi déré wawuka dé jémba xéka dé wuna nyan maki rendéka wuni déka némafwimbu mawuli ye. Dé Néma Duna jémba jémba male dé ye. Dé ye xaakwa guniré Kraiska jémba sarékéta huruwuka sémbutka watandé. Wuni atéfék getéfambu yita Godna du takwaré wawuka maki dé guniré watandé.

¹⁸ Guna du takwa nawulak di wunika wa, “Dé nanika yamba yakéndé.” Wungi wata di deka ximbu harékéta wuna hundi xékéhafi ye.

¹⁹ Néma Du, dé gunika bari yawute mawuli yandét, wuni gunika bari yatawuni. Yae xéta dika xékélakitawuni. Wuni deka hafu ximbu harékékwa du takwana hundika sarékéhafi yata wuni deka hambukré hurukwexétawuni.

²⁰ Du takwa Godna hémna jémba yanjoka di hundi watandi male o yingafwe? Wu yingafwe. Di Godna hémna jémba yanjoka di Godmbu hambuk héraata wun hambuk wali jémba yatandi.

²¹ Méta guni mawuli ye? Wuni gunika yae guniré rékambambu wata guniré xiyawute guni mawuli ye o yingafwe? Wuni gunika yae gu-

nika némafwimbu mawuli yata guni wali jémba reta guna mawuliré yikafre huruwute guni mawuli ye o yingafwe?

5

Korinmbu rekwa du nak haraki saraki sémbut dé huru

¹ Nawulak du di gunika angi wa, “Deka nyéndékmbu rekwa du nak dé haraki saraki sémbut huru.” Wandaka wuni xéké. Guna du nak dé déka yafana takwaré héra. Godna hundi xékéhafi yakwa du takwa di hurundén haraki saraki sémbut huruhambandi. Wu némafwi haraki saraki sémbut dé.

² Dé guna nyéndékmbu reta wungi hurundéka métaka we guni guna ximbu haréké? Guni wun haraki sémbutka géraata wun haraki saraki hurundé duré guna nyéndékmbu hérekingut, wu sékérekétandé.

³ Wuna séfi guni wali rehafi yata wuna hamwinya guni wali dé re. Wungi reta wuni wun jooka sarékéta wuni wun duna hurundén haraki saraki sémbutka wundé wawu, guni wali rewuka maki.

⁴ Wuni nana Néma Du Jisasna ximbu guniré wuni we. Guni Jisasna hundi xékékwa du takwa atéfék hérangwanda rengut, wuna hamwinya guni wali téndét, guni nana Néma Du Jisasna hambuk wali wun haraki saraki sémbut hurundé duré watanguni,

⁵ dé guniré yatakataka Satanka yindéte. Yindét Satan déka néma du reta déka séfi haraki hurundét, wafewana wun du hurundén haraki saraki sémbutka hu hwendét dé Néma Du Jisas wun

duré Satanéna tambambu hératandé. Hérandét Néma Du yatendéka nukwa, wun du jémba retardé.

Korin wandat wun haraki saraki sémbut hurundé du yitandé

⁶ Wun du guna nyéndékmbu rendéka guni guna ximbu guni haréké. Hurungun sémbut, wu haraki dé. Wungi hurukénguni. Ané sataku hundi mé xéké. Nawulak yis bretmbu takataka hurundaka dé wun bret atéfék némafwi dé ya. Wun jooka guni xékélaki o yingafwe?

⁷ Guni huli bret maki renjoka guni wun yisngala hurundén sémbut mé guni héreki. Pasovana nukwambu Judana du takwa sipsip baliré xiyae sandaka maki, Kraisa guna yiska hérekinjoka hiyandéka guni huli bret maki guni re.

⁸ Nani wun hénoo hura sanjoka nani wun nyo yis wali yamba sakéme. Nani wun nyo sémbutna yis, haraki mawulina yis, haraki saraki sémbutna yiska akwi yatakatame. Nani huli bret maki re-tame. Wungi reta nani yikafre mawuli yata mwi hundi male watame.

⁹ Hanja wuni gunika hayi, guni haraki saraki sémbut hurukwa du takwa wali rehafi yata di wali buléhafi yangute.

¹⁰ Wungi hayita wuni ané héfambu rekwa haraki sémbut hurukwa du takwaka wahambawuni. Nawulak du di takwa wali haraki saraki sémbut huru. Nawulak nak duna jonduka di mawuli ya. Nawulak di nak duna jondu sélé héra. Nawulak di yénataka godka wa. Dika wahambawuni. Guni di wali rehafi yanjoka mawuli yata, yimbu retanguni? Di wali rehafi yanjoka guni ané héfa atéfék yatakataka yitanguni.

¹¹ Wun hundi wata wuni nawulak duka wuni wa. Wunde du di wa, “Nani Kraisa Jisasna hundi xékékwa du nani.” Wungi wata di angi haraki saraki sémbut huru. Nawulak di takwa wali haraki saraki sémbut huru. Nawulak di nak duna jon-duka mawuli ya. Nawulak di yénataka godka wa. Nawulak di nak duka haraki hundi wa. Nawulak di wangété yandaka hulingu sata wangété ya. Nawulak di nak duna jondu sélé héra. Wungi huruta Kraisa Jisaska yéna yakwa duka wuni wa. Guni di wali rehafi yata di wali bulékénguni. Di wali hénoo sakénguni.

¹² Yingi maki nae wuni Kraisa hundi xékéhafi yakwa duna sémbutka watawuni? Wu yingafwe. Nani nani wali rekwa Kraisa hundi xékékwa du takwana sémbutka male watame.

¹³ God hafu dé nani wali rehafi yakwa du takwana sémbutka watandé. Wungi maki, guni guna nyéndékmbu reta haraki saraki sémbut hurundé duré hérekitanguni.

6

Guni Kraisa hundi xékékwa du takwaré Kraisa hundi xékéhafi yakwa duna makambu yamba takakénguni

¹ Guna du nawulak Kraisa Jisasna hundi xékékwa du nak wali waruta di Godna hundi xékéhafi yata kot xékékwa duka di yi, wun néma du deka hundi xékéta deka jémbaka wandéte. Wu haraki dé. Métaka we di wungi huru? Di Godna duka male yitandi, di deka jémbaka wandate.

² Hukémbu nani Godna du takwa néma du takwa reta kot xékéta ané héfana du takwa hurundan sémbutka hundi watame. Wun jooka guni xékélaki

o yingafwe? Guni wungi watengukaka sarékéta, métaka guni yikama jooka némbuli hundi wahafi ye?

³ Hukémbu nani Godna enselna hurundan sémbutka hundi watame. Wun jooka akwi guni xékélaki o yingafwe? Wungi tékwa jooka watembekaka sarékéta, métaka guni némbuli rekwa duna yikama jémbaka akwi hundi wahafi ye?

⁴ Guni hukémbu watengukaka sarékéta guni némbuli guna duna jémbaka hundi wanjoka huruta, métaka guni Godna hundi xékéhafi yakwa duka yi? Dika nani Godna hundi xékékwa du nani saréké, “Di baka du di.” Wungi sarékémbeka métaka guni diré wa, di guna kot xékékwa néma du rendate?

⁵ Wuni wun hundi wa, guni hurungunka roongute. Wafewana, duna jémbaka hundi wanjoka xékélakikwa du di guni wali re, o yingafwe?

⁶ Métaka guni guna nyama bandi wali waruta diré duna makambu taka? Métaka guni Kraisna hundi xékéhafi yakwa duna makambu wungi té?

⁷ Guni guna du takwa wali waruta diré duna makambu takata guni wundé xakringu. Guna du nawulak guniré haraki hurundat, guni waruhafi yata baka téngut, wu yikafre dé. Guna du nawulak guna jondu sélé hérandat, guni waruhafi yata baka rengut, wu yikafre dé.

⁸ Guni wungi huruhambanguni. Yingafwe. Guni hafu guna nyama bandiré haraki hura deka jondu sélé guni héra. Guni guna nyama bandiré wungi huruta, wungi némafwi haraki guni huru.

⁹ Haraki saraki sémbut hurukwa du takwa di God néma du rendéka getéfaré yamba wulayikéndi. Wun jooka guni xékélaki, o yingafwe? Guni guna mawuliré yéna yamba yakénguni. Takwa wali haraki saraki sémbut hurukwa du, du wali haraki saraki sémbut hurukwa takwa, yénataka godka wakwa du takwa, nak duna takwa wali haraki saraki sémbut hurukwa du, hési takwana du wali haraki saraki sémbut hurukwa takwa, du wali hwaakwa du,

¹⁰ sélé héraakwa du takwa, nak duna jonduka mawuli ramékwa du takwa, wangété yandaka hulingu sata wangété yakwa du takwa, nak du takwaka haraki hundi wakwa du takwa, nak duna jondu baka héraakwa du takwa, wungi hurukwa du takwa di Godna néma du rendéka getéfaré yamba wulayikéndi.

¹¹ Hanja guna du takwa nawulak wungi renguka nana Néma Du Jisas Krai gunika hiyandénka God guna haraki saraki saraki mawuli wundé yakwanyindé. Yakwanyindéka guni déka du takwa guni re. Reta Godna Hamwinya guna mawulimbu wulaaye téndéka dé God gunika wa, “Di yikafre sémbut hurukwa du takwa di.”

Nana séfi Godna Hamwinyana ge dé

¹² Guna du nawulak di wa, “Godna hambuk hundi haraki nahafi yandén joo atéfék hurutame.” Wungi wandaka wuni wa, “Yingafwe. Nanika yikafre huruhafi yakwa joo akwi yamba hurukéme. Joo nak nana mawuliré haraki huruta néma du maki rendét, wun joo akwi yamba hurukéme.” Wungi wuni we.

¹³ Hénoo biya sukwekénjoka dé re. Biya hénoo sanjoka dé re. Hukémbu God wandét hénoo, biya akwi, hényitambér. Guna séfi bér maki yingafwe. Guna séfi haraki saraki sémbut hurunjoka rehambandé. Guna séfi Néma Duna jémba yanjoka dé re. Néma Du guna séfika jémba hatinjoka dé re.

¹⁴ God nana Néma Du Jisas Kraisé male husaraméhambandé. Hukémbu dé hambuk yata naniré akwi husaramétandé.

¹⁵ Nani Kraísna man tamba séfi maki nani re. Wun jooka guni xékélaki, o yingafwe? Guni Kraísna man tamba séfi maki reta, wafewana, Kraísna séfi yambumbu tékwa takwa wali hwatandé, o yingafwe? Wu yingafwe. Wungi yamba hurukéme.

¹⁶ Du yambumbu tékwa takwa wali hwaata bér natafa séfi ye retambér. Wun jooka guni xékélaki, o yingafwe? Du bér takwaka God déka nyingambu angi dé wa: “Bér natafa séfi hérae retambér.”

¹⁷ Ané hundika akwi mé saréké. Du takwa Néma Du Jisas wali reta di dé wali natafa mawuli héraata re.

¹⁸ Wungi maki guni du takwa hési wali haraki saraki sémbut yamba hurukénguni. Guni takwa du nak wali haraki saraki sémbut yamba hurukénguni. Guni wungi haraki saraki sémbut huruta guni guna séfina ekombu haraki huru. Guni nak maki haraki saraki sémbut huruta guni guna séfina hafwambu haraki huru.

¹⁹ God déka Hamwinya gunika hwendéka dé guna mawulimbu wulaaye téndéka guna séfi dé Godna Hamwinyana tempel dé. Wun jooka guni xékélaki, o yingafwe? Guna séfi guna male yingafwe.

²⁰ God guniré Satanéna tambambu héranjoka dé déka nyanré wa, dé gaye gunika hiyandéte. Dé guniré wungi hérandénka sarékéta guni guna séfumbu yikafre sémbut huruta Godna ximbu harékétanguni.

7

Takwa héraakwa du, du humbwikwa takwaka dé Pol hundi wa

¹ Guni nyingambu hayingun hundi hasa watawuni. Du, takwa hérahafi yata hawindu rendat, wu yikafre dé.

² Du nak takwa wali hwanjoka mawuli yata dé haraki saraki sémbut huruhafi yanjoka mawuli yata dé takwa hési hératandé, lé déka hafu takwa reléte. Takwa akwi lé haraki saraki sémbut huruhafi yanjoka mawuli yata lé du nakré humbwitalé, dé léka hafu du rendéte.

³⁻⁴ Takwa léka séfika néma takwa yamba rekélé. Léka du néma du dé re, léka séfika. Du akwi déka séfika néma du yamba rekéndé. Déka takwa néma takwa lé re, déka séfika. Déka takwa dé wali hwanjoka mawuli yalét, dé yingafwe yamba nakéndé. Léka du lé wali hwanjoka mawuli yandét, lé yingafwe yamba nakélé.

⁵ Guni du guna takwa wali natafambu reta hwaata, guni léré hu hwehafi yata guna séfika yamba hulukikénguni. Guni takwa guni guna duré akwi hu hwehafi yata guna séfika yamba hulukikénguni. Béni natafa mawuli héraata Godka male sarékénjoka, béna séfi nawula nukwa hulukimbét, wu yikafre dé. Hukémbu béni natafambu reta wambula hwatambéni. Wambula

hwahafi yambét, wafewana, Satan yae béna mawuliré haraki hurundét, béni nak du hésí takwa wali haraki saraki sémbut hurutambéni wana?

⁶ Guni wuniré wakwexékénguka wuni yawundu na. Guni hafu xe. Wun jooka hambuk hundi wahambawuni.

⁷ Atéfék du takwa wuni maki hawindu hawitakwa rendate, wuni mawuli ya. God dé nanika nak maki nak maki hambuk dé hwe, nani nak maki nak maki jémba yambete. Dé hwendéka du nawulak takwa hérandaka takwa nawulak di du humbwi. God nawulak du takwaka nak hambuk hwendéka di hawindu hawitakwa re.

⁸ Wuni hawindu, hawitakwa, du hiyandé takwaka wuni angi we: Di wuni rewuka maki hawindu hawitakwa rendat, wu yikafre dé.

⁹ Nak hundi akwi wuni we: Du nak hésí takwaré héranjoka némafwimbu mawuli yandét, wu métaka hérandé. Takwa hésí nak duré humbwinjoka némafwimbu mawuli yalét, wu métaka humbwilé. Bér wungi hurumbét, wu yikafre dé. Bér wungi hurunjoka némafwimbu mawuli yata, wungi huruhafi yata, baka rembét, wafewana bérka mawulimbu ya maki yanéta jémba téhafi yandét bér haraki saraki sémbut hurutambér?

¹⁰ Wuni du wali rekwa takwaka, takwa wali rekwa duka akwi, guniré wuni ané hundi we. Ané wuna hundi yingafwe. Ané Néma Duna hundi dé. Takwa léka du yatakataka yamba yikélé.

¹¹ Takwa léka du yatakataka ye, lé baka retalé. Nak duré yamba humbwikélé. Lé baka renjoka hélék yata, lé léka duka wambula ye, natafa mawuli wambula héraata, jémba retambér.

Du akwi déka takwaré yamba wakéndé, lé déré yatakataka yiléte.

¹² Nawulak du takwaka wuni ané hundi we. Nana Néma Du ané hundi wahafi yandéka wuni ané hundi wa. Kraisna hundi jémba xékékwa du Kraisna hundi jémba xékéhafi yakwa takwaré hérandét, lé dé wali renjoka mawuli yalét, dé wule takwaré yamba wakéndé, lé déré yatakataka yiléte.

¹³ Kraisna hundi jémba xékékwa takwa Kraisna hundi xékéhafi yakwa du wali relét, dé lé wali renjoka mawuli yandét, lé déré yamba yatakakélé.

¹⁴ Guni guni xékélaki. Kraisna hundi xékéhafi yakwa du Kraisna hundi jémba xékékwa takwaré hérae, lé wali rendét, God wule takwaka sarékéta watandé, “Wule takwa wuna hundi xékéta wuna hémémbu xakutalé. Léka du akwi wuna dé.” Wungi maki Kraisna hundi xékéhafi yakwa takwa Kraisna hundi jémba xékékwa duré humbwe, dé wali relét, God wun duka sarékéta watandé, “Wun du wuna hundi xékéta wuna hémémbu xakutandé. Déka takwa akwi wuna lé.” God wungi wata bérka nyangwalka watandé, “Di wuna du takwana nyangwal di.” God wunde Kraisna hundi xékéhafi yakwa du takwaka wungi wahafi yandét, déka makambu deka nyangwal Kraisna hundi xékéhafi yakwa du takwana nyangwal maki retandi.

¹⁵ Kraisna hundi xékéhafi yakwa du Kraisna hundi jémba xékékwa takwaré hérae, léré yatakanjoka mawuli yandét, dé léré yatakakwandé. Kraisna hundi xékéhafi yakwa takwa Kraisna hundi jémba xékékwa du wali re, déré yatakanjoka mawuli yalét, lé déré

yatakakwalé. Di guniré yatakataka yindat, guni hambuk hundika roohafi yata jémba retanguni. God déka du takwa nakélak huru mawuli hérandate dé mawuli ye.

¹⁶ Guni takwa, guni guna du wali reta déré yikafre hurungut, wafewana hukémbu dé Kraisna hundi jémba xékéta huli mawuli hérandaté wana yingi wana? Wun jooka xékélakihambanguni. Guni du, guni guna takwa wali reta léré yikafre hurungut, wafewana hukémbu lé Kraisna hundi jémba xékéta huli mawuli héralaté wana yingi wana? Guni akwi xékélakihambanguni.

Nani God naniré wasékendén sébutmbu retame

¹⁷ Wun hundi xékéta ané hundi akwi mé xéké. Néma Du wandéka guni méta jémba guni ya? Déka hundi xékéngute God guniré wasékendéka guni yingi maki guni re? Guni nak nak, wun nukwa rengun maki, némbuli akwi wungi retanguni. Wun hundi wuni atéfék getéfambu reta Krai Jisasna hundi xékékwa du takwaré wuni we.

¹⁸ Du nak hanja Judana du rendéka di déka séfi sékéndaka hukémbu God wun du Kraisna hundi xékéndéte déré wasékendét, wun du séfi sékéhafi yandé du maki renjoka yamba hurukéndé. Nak téfana du nak déka séfi sékéhafi yandat, dé Kraisna hundi xékéndéte God déré wasékendét, wun du di déka séfi sékéndate yamba wakéndé.

¹⁹ Séfi sékéndaka, wu baka joo dé. Séfi sékéhafi yandaka, wun akwi baka joo dé. Godna hundi jémba xékéta wandén maki hurundaka, wu némafwi joo dé.

²⁰ Atéfék du takwa, God Kraiss Jisasna hundi xékédate tale diré wasékendén nukwa rendan maki, wungi métaka renda.

²¹ Hanja Kraiss Jisasna hundi xékéngute God wasékendén nukwa, guni nak duna jémba yakwa du takwa guni re, o yingi maki dé? Reséndé. Nak duna jémba yangukaka, haraki mawuli yamba xékékénguni. Di guni diré yatakataka jémba yingute wandat, yak, diré yatakataka jémba yitan-guni.

²² Guni nak duna jémba yakwa du takwa, guni wungi renguka God guniré wasékendéka guni Kraissmbu jémba reta nak duna jémba yahafi yakwa du takwa maki re. Guni nak duna jémba yahafi yakwa du takwa, guni wungi renguka God guniré wasékendéka guni Kraissna jémba yakwa du takwa guni re.

²³ Kraiss guniré Satanéna tambambu héranjoka dé hiyae déka nyéki hwe. Wun némafwi jooka sarékéta guni nak duna jémba baka yangute dé guniré hulukindéte yawundu yamba nakénguni.

²⁴ Wuna nyama bandi, guni nak nak, God Kraiss Jisasna hundi xékéngute tale guniré wasékendén nukwa rengun maki, wungi retanguni.

Hawindu hawitakwaka dé Pol hundi wa

²⁵ Guni wuniré hawitakwaka wakwexékéngun hundika Néma Du wuniré hundi wahambandé. God wunika saréfa naata wandéka wuni déka yikafre jémba jémba wuni ye. Wungi yata wuni wuna mawuli sarékémbu hawitakwaka hundi we.

²⁶ Ané nukwambu rekwa xakéngalika sarékéta guniré wuni we. Guni némbuli renguka maki male retanguni. Wungi rengut, wu yikafre dé.

27 Guni takwa hérae, lére yamba yatakakénguni. Guni takwa hérahafi yata guni takwa héranjoka sarékékénguni.

28 Guni du, guni takwa hérangut, wu haraki sémbut yingafwe. Guni hawitakwa, guni du humbwingut, wu haraki sémbut yingafwe. Wun hundi wataka nak hundi akwi watawuni. Du humbwikwa takwa, takwa héraakwa du, guni wungi rengut, nawulak xak gunimbu xakutandi. Di gunimbu xakundamboka wuni wungi wa.

29 Wuna nyama bandi, angi hurungute wuni mawuli ye. Krais Jisna jémba yatebeka nukwa nawulak male di re. Wunka sarékéta némbuli akwi hukémbu akwi guni takwa héraakwa du, guni takwa hérahafi yakwa du hurundaka maki hurutanguni.

30 Guni géraakwa du takwa, gérahafi yakwa du takwa hurundaka maki hurutanguni. Guni mawuli sawuli yakwa du takwa, mawuli sawuli yahafi yakwa du takwa hurundaka maki hurutanguni. Guni jondu héraakwa du takwa, jondu hérahafi yakwa du takwa hurundaka maki hurutanguni.

31 Guni ané héfambu rekwa jondumbu jémba yakwa du takwa, wun jémba yata wun jonduka male sarékékénguni. Nani xékélaki. Némbuli rekwa héfa hényitandé. Wungi xékélakita wuni wungi wa.

32 Guni Néma Duna jémba male yanjoka sarékéngute wuni mawuli ye. Guni xak hérangumboka hélék wuni ye. Takwa hérahafi yakwa du di Néma Duna jémbaka male di saréké, dé deka yandan jémbaka yikafre mawuli yandéte.

³³ Takwa héraakwa du di ané héfana jonduka akwi di saréké, deka takwa dika yikafre mawuli yandate.

³⁴ Sarékéta di deka mawulimbu di watémbérea re. Du yike takwa hawitakwa akwi di Néma Duna jémbaka male di saréké, dé dika yikafre mawuli yandéte. Sarékéta, deka mawuli deka séfi jémba téndéte mawuli yata, di déka jémba jémba yanjoka di saréké. Du humbwikwa takwa di ané héfana jonduka akwi di saréké, deka du dika yikafre mawuli yandate.

³⁵ Guni jémba rengute wuni wun hundi wa. Guniré watéfinjoka wahambawuni. Guni yikafre sémbut huruta Néma Duna jémba yanjoka male mawuli yangute, wuni wun hundi wa.

³⁶ Hawitakwa nawulak di du humbwijnjoka mawuli ye. Mawuli yandaka deka yafa.* Nawulak xékélakikwa du di angi saréké. Wun hundi dé takwana yafaka wahambandé. Wun hundi dé wule takwana wasékéndan du dé wa.

³⁷ Guni du, guni guna mawulimbu hambuk ye téngut nak du wun jooka wahafi yandat, guni guna mawuli sarékémbu natafa mawuli sarékéta angi wangut, “Wuna takwanya yamba humbwikélé. Lé baka reléte wuni mawuli ye.” Wungi wata jémba retanguni.

³⁸ Wunde duka sarékéta wuni angi wa. Du déka takwanyaré nak duka hwendét, wu yikafre dé.

* **7:36:** wuna hundika sarékéta deka takwanya hawitakwa ren-date di sarékéta diré haraki hurunjoka di hélék ya. Wunde yafaka wuni angi wa. Guna takwanya némafwi ye du nakré humbwijnjoka némafwimbu mawuli yalét, yak, mawuli yanguka maki lé déré humbwitalé. Humbwilét, guni haraki saraki sémbut huruhamban-guni.

Nak du, déka takwanyaré hwehafi yata dé nak duna sémbutré sarékéngwanda dé yikafre sémbut dé huru.

³⁹ Takwa léka du hiyahafi rendét, lé léka du wali retalé. Déré yamba yatakakélé. Léka du hiyandét, lé nak duré humbwinjoka mawuli yalét, wun du Néma Duna hundi jémba xékéndét, wu yikafre dé. Lé déré humbwitalé.

⁴⁰ Wuna mawulimbu angi wuni we: Léka du hiyandét lé baka relét, wu yikafre dé. Lé yikafre mawuli yatalé. Wungi sarékéta ané akwi wuni saréké, Godna Hamwinya wuna mawulimbu téta wunika dé wa.

8

Yénataka godka hwendan hamwi

¹ Guni yénataka godka hwendan hamwika wak-wexékéngun hundika némbuli hasa watawuni. Guni wa, “Nani wun jooka nani xékélaki.” Wungi wata guni mwi hundi guni wa. Ané hundi akwi mé xéké. Guni wungi wata guni hafuka sarékéta guni baka guna ximbu haréké. Guni du takwaka némafwimbu mawuli yata deka mawuliré yikafre hurutanguni, deka mawuli jémba téndéte.

² Du deka mawulimbu wata, “Nani séfélak jonduka nani xékélaki.” Wungi wata di jémba xékélakikwa yambuka xékélakihambandi.

³ Du takwa Godka némafwimbu mawuli yandat, God dika dé xékélaki.

⁴ Gwalinyaka hwendan hamwi sangukaka, angi wuni we. Wun yénataka god di mwi god maki yingafwe. Di baka joo di. Natafa God male dé re. Wungi nani xékélaki.

⁵ Séfélak héfambu rekwa jonduka akwi, séfélak nyirumbu rekwa jonduka akwi ané héfambu rekwa du takwa di wa, “Di nana néma du di. Di nana god di.”

⁶ Wungi wandaka nani xékélaki. Nana God dé nana yafa God male dé. Dé atéfék jonduna mo dé. Nani déka jémba yanjoka nani re. Nana Néma Du natafa male dé. Dé Jisas Kraiss dé. Dé jémba yata atéfék jondu dé huratakandéka nani démbu huli mawuli hérae nani jémba re. Wungi nani xékélaki.

⁷ Du takwa nawulak di wun jooka xékélakihambandi. Hanja di nawulak gwalinyaka male sarékéndaka dé. Wungi sarékéta di wun yénataka godka hwendan hamwi sa. Sataka hukémbu nawulak di Kraiss Jisasna hundi xéké. Xékéndaka deka mawuli hambuk yahafi ye jémba téhambandé. Di némbuli di wa, “Nani wun hamwi sata nani yénataka godka hwendan hamwi nani sa. Wungi sata, wu haraki saraki sémbut nani huru.” Di wungi wataka sataka, wu haraki sémbut di huru.

⁸ Yingi maki nani Godna makambu jémba retame? Wun hamwi sata Godna makambu jémba retame, o wun hamwi sahafi yata Godna makambu jémba retame? God samben hamwika sarékéhafi yata dé wun hamwika yamba wakéndé.

⁹ Guni wun jooka xékélakita yénataka godka “Wu baka joo dé” naata, mé guni xékélaki na. Guni yénataka godka hwendan hamwi sangut, wafewana, guna hambuk yahafi yakwa nyama bandi nawulak guniré xe haraki sémbutmbu xakritandi.

¹⁰ Wunde du takwa di Kraiss Jisasna hundi xékéndaka deka mawuli hambuk yahafi ye jémba

téhambandé. Wunde du takwa di wa, “Nani wun hamwi sata, haraki saraki sémbut nani huru. Wun hamwika yakértame.” Wungi wandaka guni wun jooka “Baka joo dé” naata, wun jooka xékélakita, yénataka godka wandaka geré wulaaye, yénataka godka hwendan hamwi sangut, di xéta wafewana, di akwi wun hamwi satandi? Wungi sata di haraki saraki sémbut di huru, di wun hamwika yakérandanka.

¹¹ Di wungi hurundat, guna xékélelaki deka mawuliré dé haraki huru, di haraki saraki sémbut hurundate. Wunde du takwaka akwi Krai dé hiya.

¹² Wunde du takwana mawuli hambuk yahafi ye jémba téhambandé. Guni deka mawuliré haraki huruta diré haraki saraki sémbut guni huru. Guni Krai hundi xékékwa du takwaré wungi huruta guni Krai dé akwi haraki saraki sémbut guni huru.

¹³ Wungi maki, wuni hamwi sawut, wuna nyama bandi wuniré xe haraki sémbutmbu xakrindét, wuni wun hamwi wambula yamba sakéwuni. Deka mawuliré haraki huruhafi yanjoka wuni wun hamwi yamba sakéwuni.

9

Pol Krai Jisasna jémba yata dé yéwa hérahafi yandékaka yikafre mawuli ya

¹ Wuni akwi nak duna jémba yakwa du yingafwe. Wuni Krai Jisasna aposel wuni. Wuni nana Néma Du Jiasré wundé xéwu. Wuni Néma Duna jémba yawuka guni déka hundi wundé xékéngu. Wu mwi hundi dé.

² Nawulak du takwa di angi wa, “Pol Krai Jisasna aposel yingafwe.” Wungi wandaka guni xékélaki. Wuni Krai Jisasna aposel wuni. Tale wuni guni wali reta guniré wun hundi wuni wa. Wawuka guni xékéta déka hundi wundé xékéngu. Xékéngunka, atéfék du takwa guniré xéta wunika xékélakitandi.

³ Du nawulak wuna jémbaka haraki hundi wandaka wuni ané hundi diré wa.

⁴ Wuni nana Néma Du Krai Jisasna jémba yawuka di du takwa wunika hénoo hulingu akwi hwendat, wu yikafre dé.

⁵ Pita akwi, Krai Jisasna aposel nawulak akwi, déka bandingu akwi, di takwa hérae, Jisasna jémba yata di deka takwaré hura yitaka yataka. Wuni di hurundaka maki huruta, Krai Jisasna hundi xékékwa takwa hésiré hérae, léré hura, nawulak du takwaka yinat, di léka akwi hénoo hulingu hwendat, wu yikafre dé.

⁶ Ani Barnabas wali jémba yata yéwa hérae, ana hénoo ana yéwambu ani héra. Ani hafu wungi ani huru. Krai Jisasna hundi hura yikwa nawulak du wungi huruhambandi. Ani di hurundaka maki hurunat, wu yikafre dé.

⁷ Héndé xi warekwa du dé déka jémbana yéwa hérahafi yata hénoo hérahafi ye? Héndé du dé yawi hura hénoo setaka déka yawina hénoo hérahafi ye? Héndé du déka meme balika hatita dé déka meme balina munyambi sahafi ye?

⁸ Wuni du takwana hundi male xékéta wun hundi wa, o yingafwe? Wu yingafwe. Moseska God hwendén hambuk hundi akwi wun jooka dé wa.

⁹ Hanja Moses ané hambuk hundi angi dé hayi: Bulmakau bali jémba yata wit sék xakinukundat guni deka hundi séfi gikénguni. Di wit sék nawulak métaka sanda. God wun hundi Mosesré wata dé bulmakau balika male saréké, o yingafwe? Wu yingafwe.

¹⁰ Dé wun hundi wata nanika akwi dé saréké, o yingafwe? Xéxé. Nanika akwi dé saréké. Héfa weekwa du dé wun yawimbu sendan hénoo nawulak sanjoka dé wun jémba ya. Hénoo héraakwa du di wun hénoo nawulak sanjoka di wun jémba ya.

¹¹ Nani Krai Jisasna jémba yata déka hundi guniré wundé wakwa, guna mawuli jémba téndéte. Wungi yambenka, nana séfi jémba téndéte guni hénoo nawulak hasa hwengut, wu yikafre dé.

¹² Nawulak du Krai Jisasna jémba yata déka hundi guniré wandaka guni deka jémbaka sarékéta jondu akwi yéwa akwi hwe. Wu yikafre dé. Nani Krai Jisasna jémba yata déka hundi tale guniré wambenka, métaka guni nana jémbaka sarékéta nanika nawulak jondu hwehafi ya? Guni nanika hwengut, wu yikafre sémbut dé.

Nani gunimbu jondu yéwa hérambet, wungi sékérékétandé. Nani wun jondu héraata, wafewana nani nak du takwana mawuliré haraki hurumbet di wun jooka hélék yata Krai Jisasna yikafre hundika hu hwetandi? Wun jooka sarékéta nani xak wali jémba yata gunimbu jondu yéwa nawulak hérahambame.

¹³ Godna tempelmbu jémba yakwa du di du takwa tempelré hura yandan hénoo nawulak di se. Hamwi tuta Godka hwendaka jambémbu jémba yakwa du di du takwa hura yandan hamwi nawu-

lak di se. Wungi sata di yikafre sémbut huru. Guni wun jooka guni xékélaki.

14 Di jémba yata hénoo hérandakaka, dé Néma Du Krai ané hundi wa, “Wuna jémba yata wuna hundi watekwa du di jondu akwi yéwa akwi hératandi, deka hundi xékétekwa du takwambu.”

15 Wuni wunde jémba yakwa du hérandaka maki hérahambawuni. Némbuli akwi wuni di hérandaka maki gunimbu jondu héranjoka wuni ané hundi hayihambawuni. Wuni gunimbu jondu hérahafi yawukaka wuni wuna ximbu harékéta wuni angi wa, “Wuni Krai Jisasna jémba yata diré déka hundi wata wuni dimbu jondu nawulak hérahambawuni.” Wuni wun hundi wambula wahafi yawut, wu haraki dé. Wuni gunimbu jondu hérahafi yata hénooka hiyaata wun hundi wambula wawut, wu yikafre dé. Wuni wun hundi wungi re wungi re wanjoka wuni mawuli ye.

16 Wuni Krai Jisasna hundi wata, wuna ximbu yamba harékékéwuni. God dé wunika wun jémba hwe. Wuni hwendén jémba yahafi yawut, God wuniré haraki hundi wandét, jémba yamba rekéwuni.

17 Wuna mawuli sarékémbu male wun jémba yawut, God yawun jémbaka wuniré yikafre jondu hasa hwetandé. Wuna mawuli sarékémbu ané jémba yahafi yata wuni God mawuli yandéka makimbu wun jémba yata, yak, wuni wunika hwendén jémba male wuni ya.

18 Wuni God hwendén jémba yata méta jondu wuni héra? Wuni hérawuka joo angi dé: Wuni Krai Jisasna yikafre hundi wata dimbu Krai wandén jondu yéwa héranjoka wahambawuni. Hanja Krai dé wa, déka hundi wakwa du yéwa hératendakaka.

Wungi wandéka wuni wun yéwa hérahafi yanjoka wuni mawuli ye.

Pol atéfék du takwaka jémba yakwa du dé re

¹⁹ Wuni déka jémba baka yawute, nak du wunika hulukihambandé. Wuni hafu wataka wuni atéfék du takwaka jémba yakwa du wuni re. Métaka wuni wungi re? Séfélak du takwa Krai Jisasna hundi jémba xékédate wuni wungi re.

²⁰ Wungi reta wuni Kraisna jémba yata Judana du takwa wali reta, di rendaka maki wuni re, di Krai Jisasna hundi jémba xékédate. Wuni Mosesna hambuk hundina ekombu rekwa du takwa wali reta, wuni hafu wun hambuk hundina ekombu rehafi yata di rendaka maki wuni re, di Krai Jisasna hundi jémba xékédate.

²¹ Wuni Mosesna hambuk hundika xékélakhafi yakwa nak téfana du takwa wali reta, wuni hafu Godna hambuk hundi yatakahafi yata Kraisna hambuk hundi xékéta wuni Mosesna hambuk hundika xékélakhafi yakwa du maki wuni re, di Krai Jisasna hundi jémba xékédate.

²² Wuni hambuk yahafi yakwa du takwa wali reta wuni di rendaka maki wuni re, di Krai Jisasna hundi jémba xékédate. Atéfék du takwa Krai Jisasna hundi jémba xékédat, wawun hundimbu Krai diré Satanéna tambambu hérandéte wuni mawuli ye. Mawuli yata wuni di wali jémba yata, deka hundi xékéta, di wali wuni hundi bulé.

²³ Krai Jisasna jémba yata déka yikafre hundi wata wuni wungi huru, God wuni nak du takwa wali naniré yikafre hurundéte.

Nani hambuk yambet God naniré yikafre huru-tandé

²⁴ Joo héranjoka fétékérékwa du atéfék hambuk yata di fétékéré. Fétékéra ye natafa male diré sarékéngwanda dé yikafre joo héra. Wungi hérandaka maki, guni akwi wun yikafre joo héranjoka hambukmbu fétékéra yitanguni.

²⁵ Yikafre joo héranjoka fétékérékwa du di baka fétékéréhambandi. Di jémba fétékérénjoka, deka séfi deka mawulika akwi di hambuk ya. Yata di fétékéré. Wun baka joo héranjoka di fétékéré. Wun joo bari hényitandé. Nani hambuk yatame, God hukémbu hwetendéka joo héranjoka. Wun yikafre joo wungi re wungi re reséketandé. Yamba hényikéndé.

²⁶ Wungi maki, wuni baka yitaka yatakahafi yata wuni wun yikafre joo héranjoka wuni Godna yikafre yambambu hambukmbu fétékéra yi. Tambambu warekwa du di jémba sarékéta warendaka maki, wuni wuna tamba baka yakihambawuni.

²⁷ Wuni Godna jémba jémba yanjoka, wuna séfi wuna mawulika akwi wuni hambuk ya. Krai Jisasna hundi du takwaré wundé wawu. God wunika hu hwendémboka, wuna séfi wuna mawulika akwi wuni hambuk ya.

10

Haraki saraki joo nana mawuliré haraki yamba hurukéndé

¹ Guni wuna nyama bandi, guni mé jémba xéké. Guni ané hundi wambula sarékéngute wuni mawuli yata guniré we. Hanja nani Juda

nana mandékangu atéfék di buwina ekombu yitaka yatakandaka God wandéka di atéfék néma xérumbu jémba yi.

² Di Moses wali wun buwina ekombu yindaka dé wun néma xéri hutafélaké. Di atéfék wungi huruta Moses wali natafa mawuli hérandanka, God diré guré husandandén maki dé huru.

³ Godna Hamwinya hwendén hénoo di atéfék sa.

⁴ Godna Hamwinya hwendén hulingu di atéfék sa. Godna Hamwinya jémba yandéka dé motu nak deka hukémbu yita dé dika hulingu hwe. Wun motu Krais dé.

⁵ God wunde yikafre jondu atéfék du takwaka hwendéka séfélak du takwa Godna hundi xékéhambandi. Xékéhafi yandaka God dika hélék yata wandéka di nak nak wundé hiyanda, du rehafi hafwambu.

⁶ Nana mandéka wungi hurundanka, guni jémba sarékétanguni. Saréka xékélakita guni, di haraki saraki jonduka mawuli yandan maki, nani haraki saraki jonduka mawuli yamba yakéme.

⁷ Di nawulak yénataka godna ximbu di haréké. Harékéndanka ané hundi dé re Godna nyingambu: “Du takwa yénataka godna ximbu harékéta reta di hénoo hulingu sa. Sataka raama di hétihyaata di haraki saraki sémbut huru.” Guni, hurundan maki, yénataka godna ximbu yamba harékékénguni.

⁸ Guni nak du takwa wali haraki saraki sémbut hurukénguni, di nawulak deka du takwa wali hurundan maki. Hurundaka God wandéka di natafa nukwambu 23,000 di hiya.

⁹ Deku du takwa nawulak Néma Duna hundika

hu hweta di wa, “Naniré yikafre hurutandé, o yingafwe?” Wungi wandaka God wandéka di hambwe diré tindaka di hiya. Hurundan maki, Godna hundika yamba hu hwékéme.

¹⁰ Deka du takwa nawulak di Godré haraki hundi wa. Haraki hundi wandaka God wandéka dé déka du takwaré xiyaakwa ensel nak yae diré xiyandéka di hiya. Di hurundan maki, guni Godré haraki hundi yamba wakénguni.

¹¹ Wun haraki saraki jondu dé nana mandékanguka ya, nani hurundan maki hurumbemboka. Yandéka dé du nak wun jonduka Godna nyingambu hayi, nani wun hundi xe wun haraki saraki sémbut huruhafi yata jémba rembete. Nani ané héfa bari hényitekwa nukwambu reta wun jonduka xékélakita jémba male retame.

¹² Guni angi wangut, “Nani haraki saraki sémbut huruhafi yambeka nana mawuli jémba dé té.” Wungi wata xékélaki natanguni, guni akwi haraki saraki sémbutmbu xakrinjoka.

¹³ Hurukwexé mawuli gunika dé ya. Gunika yae hurukwexé mawuli dé atéfék du takwaka yakwa hurukwexé mawuli maki dé. God mwi hundimbu dé wa, gunika jémba hatitendékaka. Wataka dé guniré yikafre hurundét, wun hurukwexé mawuli guna mawuliré haraki yamba hurukéndé. Hurukwexé mawuli guna mawuliré haraki hurundémboka, God nak yambu guniré wakwetandé. Guniré wakwendén yambumbu yingut, guna mawuli hambuk ye téndét, guni haraki saraki sémbut yamba hurukénguni.

Godna ximbu harékéta, Satanéna ximbu yamba

harékékéme

14 Wungi maki, némafwimbu mawuli yawuka du takwa, guni yénataka godna ximbu harékékénguni. Guni yénataka godna ximbu harékéndaka sémbutka yaange yitanguni.

15 Wuni xékélelakikwa duka wawuka maki wuni guniré we, guni wuna hundika jémba sarékéta xékélakingute.

16 Krai Jisas nanika hiyandénka sarékéta nani hérangwanda re. Reta Jisas déka du wali reta hurundén maki, nani atéfék wain hulingu sanjoka huruta andé hérae Godka diména nae wun wain hulingu sa. Sata nani atéfék Kraisna nyékimbu nani natafa mawuli héraata re, o yingafwe? Sataka bret fukae sata nani Kraisna séfimbu nani natafa mawuli héraata re, o yingafwe?

17 Wun bret natafa male rendéka maki, nani akwi natafa séfimbu nani re. Nani séfélak du takwa nani natafa bretmbu sata nani natafa séfimbu nani re.

18 Guni Israelna du takwaka mé saréké. Godka hwendan hamwi di motu jambémbu taka. Take di wun hamwi sa. Sata di God wali natafa mawuli héraata re.

19 Wun hundika némbuli wuni we. Yénataka godka hwendan hamwimbu hambuk téhambandé. Yénataka godmbu hambuk téhambandé.

20 Godna hundi xékéhafi yakwa du takwa yénataka godka hamwi hweta wu haraki hamwinyaka di hwe. Godka hwehambandi. Nak du wun hamwi sata dé haraki hamwinya wali natafa mawuli hératandé. Guni haraki hamwinya wali natafambu reta di wali natafa mawuli hérangumboka, hélék wuni ye.

²¹ Guni Néma Du Kraiss Jisas wali hénoo hulingu sata dé wali natafa mawuli guni héraata re. Reta yingi maki guni haraki hamwinya wali sata, di wali natafa mawuli héraata retanguni? Wu yingafwe. Guni Néma Du Jisas wali haraki hamwinya wali akwi natafa mawuli yamba héraakénguni.

²² Yingi maki dé? Guni haraki hamwinya wali sata natafa mawuli hérangut, Néma Du gunika haraki mawuli xékéta mawuli windéte guni mawuli ye, o yingafwe? Guna hambuk Néma Duna hambukré dé sarékéngwandé o yingafwe? Wu yingafwe.

Atéfék nukwambu Godna ximbu harékétame

²³ Guna du nawulak di wa, “Godna hambuk hundi haraki nahafi yandén jondu atéfék hurutame.” Wungi wandaka wuni wa, “Yingafwe. Naniré yikafre huruhafi yakwa jondu akwi yamba hurukéme. Joo nak nana mawuli jémba téndéte nana mawuliré yikafre huruhafi yandét, wun joo akwi yamba hurukéme.” Wungi wuni we.

²⁴ Guni guni hafuré male yikafre hurunjoka yamba sarékékénguni. Guni guna nyémayikaré yikafre hurunjoka hurutanguni.

²⁵ Guni hamwi héranjoka maketré ye guni hamwi hwekwa duré angi yamba wakwexékékénguni, “Wun méta hamwi dé? Wun yénataka godka hwendan hamwi dé, o yingafwe?” Wungi wakwexékéhafi yata wun hamwi sata guni guna mawulimbu akwi wun jooka sarékékénguni.

²⁶ Guni xékélaki: “Ané héfa akwi atéfék héfambu tékwa jondu akwi Néma Du Godna jondu male dé.”

Wun hundika sarékéta nani maketmbu hamwika yamba wakwexékékéme.

²⁷ Krai Jisasna hundi xékéhafi yakwa du nak, déka gembu hénoo hamwi sangute wandét, guni mawuli yata yitanguni. Ye gunika hwendét, atéfék hénoo hamwi satanguni. Guni déré angi yamba wakwexékékénguni, “Wun hamwi yénataka godka hwendan hamwi dé, o yingafwe?” Wungi wakwexékéhafi yata sata guna mawulimbu wun jooka yamba sarékékénguni.”

²⁸ Du nak guniré wandét, “Ané yénataka godka hwendan hamwi dé.” Wungi wandét, guni wun duka sarékéta, déka mawulika akwi sarékéta, guni wun hamwi yamba sakénguni.

²⁹ Guni guna mawulika sarékéhafi yata déka mawulika sarékéta wun hamwi yamba sakénguni.

Yingi guni saréké? Métaka we wuni nak duna mawuliré yikafre hurunjoka sarékéta wuni mawuli yawuka maki yahafi ye?

³⁰ Wuni wun hamwi sata Godka diména nawut, métaka we du nawulak wunika haraki hundi wa, Godka diména nawun hamwika?

³¹ Guni wun hundika sarékéta angi hurutanguni. Guni hénoo, hamwi, hulingu sata, nak jémba yata guni Godna ximbu harékétanguni. Du takwa guniré xe Godna ximbu harékédate guni yikafre sémbut male hurutanguni.

³² Guni Korin guni Judana du takwa, nak téfana du takwa, Krai Jisasna hundi xékékwa du takwaka akwi sarékétanguni. Sarékéta, di haraki saraki sémbut hurundamboka, guni yikafre sémbut huruta jémba male retanguni.

³³ Guni wuni huruwuka maki huruta retanguni. Atéfék du takwaré yikafre hurunjoka sarékéta wuni atéfék nukwambu hambuk jémba ye. Wuni wuna séfiré yikafre hurunjoka hambuk jémba yahambawuni. Diré yikafre huruwut, di huli mawuli hérae God wali jémba rendate, wuni hambuk jémba ye.

11

¹ Wuni Krajs Jisas hurundén maki wuni huru. Guni wuniré xéta wuni huruwuka maki hurutanguni.

Takwa Godka wata deka anéngambaka samétandi

² Guni atéfék nukwambu wunika sarékéta Krajs Jisasna hundi xékékwa du takwana sémbut guni huru, wakwewun maki. Wungi hurunguka wuni yikafre mawuli yata guna ximbu haréké.

³ Guni ané jooka xékélakingute wuni mawuli ye. Guna humbu guna séfimbu atéfék tékwa jonduré sarékéngwanda dé néma du re. Wungi maki, Krajs dé atéfék duna humbu maki dé. Du nak déka takwana humbu maki dé. God dé Krajsna humbu maki dé.

⁴ Du nak dé déka anéngamba samétaka téta dé Godka wata profetna hundi wata, wu dé déka humbuna ximbu harékéhambandé.

⁵ Takwa hésí lé léka anéngamba saméhafi yata Godka wata profetna hundi wata, wu lé léka humbuna ximbu harékéhambalé. Lé wungi huruta lé atéfék némbé sékéndé takwa maki lé.

⁶ Lé léka anéngamba saménjoka hélék yata lé léka némbé atéfék sékétalé. Lé léka némbé sékénjoka roota, lé léka anéngamba samétalé.

⁷ God déngala dé du huratakandéka di du Godna hambuk nawulak wakwe. Wungi maki du Godka wata profetna hundi wata di deka anéngamba yamba samékéndi. Takwa di duna hambuk nawulak wakweta di deka duna ekombu di re.

⁸ Hanja du dé takwana séfimbu xakuhambandé. Takwa lé duna séfimbu lé xaku.

⁹ God takwaré yikafre hurunjoka dé duré huratakahambandé. Dé duré yikafre hurunjoka dé takwaré hurataka.

¹⁰ Wungi maki, takwa léka du léka néma du rendékaka wakwenjoka lé léka anéngamba samétalé. Godna enselka akwi sarékéta lé wungi hurutalé.

¹¹ Nak hundi akwi mé xéké. Nani Néma Du Krai Jisambu reta takwa di du atéfék yatakataka jémba yamba tékéndi. Du akwi di takwa atéfék yatakataka jémba yamba tékéndi. Du wali takwa wali jémba yata di jémba tétandi.

¹² God tale dé duna séfimbu dé takwaré hurataka. Huratakandéka némbuli takwa di dunya héra. God hafu dé atéfék jonduna mo dé.

¹³ Guni hafu hundi buléta sarékétanguni. Takwa anéngamba saméhafi yata, Godna hundi buléndaka gembu téta, Godka wandat, wu yikafre wana haraki wana? Wu haraki dé.

¹⁴ Nani du takwana sémbutka sarékéta nani xékélaki. Du nak déka némbé séményi téndét, du takwa déka némbéré xéta angi watandi, “Wu haraki du dé.”

¹⁵ Takwa hési léka némbé séményi téndét, du takwa léka némbéré xéta angi watandi, “Wu yikafre takwa lé.” God takwaka dé séményi némbé hwe, deka anéngambaré saméndéte.

¹⁶ Guni nawulak wun jooka warunjoka mawuli yangut, wuni guniré angi watawuni: Nani atéfék nukwambu wun sémbut male huru. Nak getéfambu rekwa Godna hundi jémba xékékwa du takwa akwi di wun sémbut male huru.

Korin hénoo wain hulingu sata di Néma Duka sarékéhafi ya

¹⁷ Némbuli guniré hambuk hundi nawulak wanjoka wuni mawuli ye. Mawuli yata hurunguka sémbutka guna ximbu yamba harékékéwuni. Guni Godna ximbu harékénjoka yata hérangwanda renguka nukwa, guni guna du takwaré yikafre huruhafi yata guni deka mawuliré haraki guni huru.

¹⁸ Tale ané jooka watawuni. Du takwa nawulak di gunika angi wa: “Di Godna hundi buléta hérangwanda reta, di natafa mawuli hérahafi yata hémémbu hémémbu reta, jémba rehambandi.” Wungi wandaka xékétaka wuni deka hundi nawulakéka “Wu mwi hundi dé” wuni na.

¹⁹ Wuni xékélaki. Guni wungi hérangwanda reta Godna hundi buléta guni yikafre mwi hundi wakwa duka xékélakitanguni. Xékélakingut, wu yikafre dé.

²⁰ Wungi maki guni hérangwanda reta guni Néma Du Jisasna hénoo jémba sahambanguni.

²¹ Jémba sahafi yata guni guni hafuka sarékéta guna hénoo wain hulingu hérae hura sa. Sanguka nak du hénooka hiyandéka nak dé wain hulingu se wangété ya.

²² Wu haraki dé. Guni hénoo hulingu sanjoka mawuli yata, métaka we guni guna gembu sahafi ye? Guni Godna hundi xékékwa du takwaré haraki

hurunjoka guni wungi huru o yingafwe? Hénoo héra yahafi du takwa guna makambu roondate guni wungi huru o yingafwe? Hurungun sémbutka yingi watawuni? Wuni guna ximbu harékétawuni wana? Yingafwe. Wungi haraki saraki sémbut guni huru.

Néma Du Jisas dé déka duka bret wali wain hulingu wali hwe

Mat. 26:26-29; Mak 14:22-25; Luk 22:14-20

²³ Mé xéké. Guniré wakwewun hundi tale Néma Du Jisas dé wuniré wakwe. Wun hundi angi dé: Judas dé Jisasré déka mamaka hwendén nukwa dé Jisas bret nak héra.

²⁴ Hérae dé Godka diména nataka bret fukae dé déka duré angi wa, “Ané wuna séfi dé. Guniré yikafre hurunjoka wuni wuna séfi hwe. Guni wunika wambula wambula mé sarékéta wungi hura sa.”

²⁵ Wungi wandéka hénoo sandaka dé bret hurundén maki dé hanyandé wali wain hulingu akwi dé héra. Héraata dé diré angi wa, “Ané hanyandémbu Godna huli wasékérékéndén hundika dé guniré wakwe. Wuna nyéki blekéndét guni xéta xékélakitanguni, déka hundi mwi hundi yatendékaka. Guni ané hulingu sata wun nukwa wunika mé saréké.”

²⁶ Wandénka wuni guniré we. Guni Néma Duka sarékéta bret wain hulingu sata, guni dé guna Néma Du gunika hiyandénka, guni wakwe. Dé wambula yatendékaka haxéta, guni wungi hurutanguni.

Néma Duka sarékéhafi yata bret wain hulingu baka sata di haraki saraki sémbut huru

²⁷ Wun jooka sarékéta, wuni ané hundi akwi wuni we. Nawulak du takwa jémba sarékéhafi yata, haraki saraki mawuli yata, bret sata wain hulingu akwi baka sata di Néma Du Jisasna séfi déka nyékika akwi di hu hwe. Wungi huruta di haraki saraki sémbut huru.

²⁸ Wungi hurundamboka, di tale jémba sarékéta nak nak deka mawulimbu watandi, “Nani haraki saraki mawuli nani xéké, o yingafwe? Haraki saraki mawuli xékéta, nani wun haraki saraki mawuli yatakatame.” Wungi wata yikafre mawuli yata bret wain hulingu satandi.

²⁹ Du takwa Néma Du Jisas dika hiyandénka sarékéhafi yata, déka séfika déka nyékika sarékéhafi yata, wun bret sata wain hulingu akwi baka sandat, hukémbu God wun haraki saraki sémbut diré hasa hwetandé.

³⁰ Guna séfélak du takwa wungi bret wain hulingu baka sanguka God guniré hasa hwendéka guni nawulak hambuk yahafi yanguka nawulak bar hiyanguka nawulak wundé hiyanda.

³¹ Guni guna mawuliré hurukwexéta yikafre mawuli wali wun bret wain hulingu sangut, God guniré hasa yamba hwekéndé.

³² Némbuli God nana hurumben haraki sémbutka sarékéta nanika xak nawulak hwe, nani wun haraki sémbut wambula hurumbemboka. Nani wun haraki sémbut wambula huruhafi yambet, hukémbu God wun haraki sémbut naniré hasa yamba hwekéndé, ané héfana du takwa wali.

³³ Guni wuna nyama bandi, wun jooka sarékéta guni angi hurutanguni. Guni hénoo hulingu

sanjoka hérangwanda reta, tale guni guna atéfék du takwaka haxétanguni. Haxéngut yandat guni atéfék reta atéfék satanguni.

³⁴ Du takwa nawulak hénooka hiyaata, di nak du takwaka haxénjoka hélék yata, di tale deka gembu hénoo satandi. Sataka yae guni wali re-tandi. God hurundan haraki saraki sémbut diré hasa hwendémboka, di tale deka gembu satandi.

Hayingun hundi nawulak akwi dé re. Hukémbu wuni gunika yae wun hayingun jonduka hundi watawuni.

12

Godna Hamwinya dé nak maki nak maki hambuk hwe

¹ Wuna nyama bandi, némbuli hundi nawulak watawuni, Godna Hamwinya baka hwendén hambukéka. Guni wun hambukéka jémba xékélakingute wuni mawuli ye.

² Guni xékélaki. Hanja, guni Godna hundi xékéhafi yangun nukwa, di hundi buléhafi yakwa yénataka godka guniré témbéra hura yi, guna mawuli yike yandét, guni yénataka godna ximbu harékéngute. Di nak maki nak maki yambumbu guniré témbéra hura yi.

³ Wungi maki guni du takwana mawulimbu tékwa hamwinyaka xékélakingute wuni guniré we. Godna Hamwinya deka mawulimbu wulaaye téndét di du takwa angi yamba wakéndi, “Jisas dé haraki saraki sémbut hura dé haraki hafwaré yitandé.” Wungi yamba wakéndi. Godna Hamwinya deka mawulimbu tékwa du takwa male angi watandi, “Jisas dé nana Néma Du dé.”

⁴ Godna Hamwinya natafa male reta dé nak maki nak maki hambuk dé nanika hwe.

⁵ Nana Néma Du natafa male rendéka nani déka nak maki nak maki jémba ya.

⁶ God natafa male reta dé nani déka du takwaka hambuk hwe, nani nak maki nak maki jémba yambete.

⁷ Godna Hamwinya dé nana mawulimbu téta dé nani nak nakéka hambuk hwe, nani Godna du takwa atéfékéré yikafre hurumbete.

⁸ Godna Hamwinya hambuk hwendéka nawulak di xékélelaki hundi nawulak wa. Godna Hamwinya hambuk hwendéka nawulak di Godna jémbaka nawulakéka jémba xékélakita di hundi wa.

⁹ Godna Hamwinya hambuk hwendéka nawulak di Godka jémba sarékéta di hurutendéka jonduka “mwi hundi dé” di na, wun jondu xakundéte. Godna Hamwinya hambuk hwendéka nawulak di bar hiyaakwa du takwaré di huréhaléké.

¹⁰ Nawulak di hanja xéhafi yandan hambuk jémba ya. Nawulak di Godna ximbu profetna hundi wa. Nawulak di du takwana mawulimbu tékwa hamwinyaka di xékélaki. Méta hamwinya deka mawulimbu dé té, di wun hundi wandate? Wungi di xékélaki. Godna Hamwinya hambuk hwendéka nawulak di xékéhafi yandan hundi wa. Nawulak di wun xékéhafi yandaka hundi yawuleka du takwaré wa.

¹¹ Nani Godna du takwa wungi yambeka dé Godna Hamwinya male dé wun hambuk nani nak nakéka hwe. Godna Hamwinya male déka mawuli sarékémbu dé wun hambuk wungi hwe.

Kraisna du takwa atéfék di natafa duna séfi maki

di

¹² Duna séfi dé natafa male téndéka di séfélak jondu di té, déka séfumbu. Wun séfélak jondu téndéka dé séfi natafa male dé té. Wungi male nani Kraisna hundika xékékwa du takwa nani Kraisna séfi me.

¹³ Nani yingi maki me? Nani Judana du takwa nani re, o nak téfana du takwa nani re? Nak duna hundi xékéta déka jémba yakwa du takwa nani re, o mawuli yambeka maki jémba yakwa du takwa nani re? Reséndé. Godna Hamwinyambu nani atéfék natafa mawuli héraata guré nandita nani natafa séfumbu nani re. Reta nani atéfék natafa male Hamwinya nani héra.

¹⁴ Nani xékélaki. Duna séfumbu natafa joo male téhambandé. Duna séfumbu séfélak jondu di té.

¹⁵ Duna man nak angi wandét, “Wuni tamba yingafwe. Wungi maki wuni séfina joo nak yingafwe.” Wungi wandét, reséndé. Wandén nukwa akwi dé séfina joo nak dé.

¹⁶ Duna waan angi wandét, “Wuni dama yingafwe. Wungi maki wuni séfina joo nak yingafwe.” Wungi wandét, reséndé. Wandén nukwa akwi dé séfina joo nak dé.

¹⁷ Duna séfumbu dama male téndét, yingi maki nae dé joo nak xékétandé? Déka séfumbu waan male téndét, yingi maki nae dé yama nak sékétandé?

¹⁸ Wu yingafwe. God nana séfi wungi huratakahambandé. Dé déka mawuli yandékangalambu dé atéfék jondu nana séfumbu dé jémba hurataka.

¹⁹ God séfumbu tékwa natafa joo male huratakandét, nana séfi jémba yamba tékéndé.

²⁰ God wungi huruhambandé. Séfélak jondu dé té nana séfimbu. Téndéka nana séfi natafa male dé té.

²¹ Wungi maki dama tambaka yamba wakéndé, “Wuni hafu séfina jémba atéfék hali huruwu. Méni sa yi.” Wungi yamba wakéndé. Humbu akwi manka yamba wakéndé, “Wuni hafu séfina jémba atéfék hali huruwu. Méni sa yi.” Dé akwi wungi yamba wakéndé.

²² Nana séfimbu tékwa jondu nawulakéka nani wa, “Hambuk yahafi yakwa joo dé.” Wungi wambeka joo nana séfimbu téhafi yandét, nana séfi jémba yamba tékéndé.

²³ Nana séfimbu tékwa nawulak jonduka nani wa, “Baka joo dé.” Wungi wata nani wun séfika nani nukwa wur gi. Nana séfimbu tékwa nak jooka nani wa, “Di wun jooré xéndamboka hélék wuni ye.” Wungi wata nani wun séfika joo nak sanda.

²⁴ Nana séfimbu tékwa nak jooka nani wa, “Wu yikafre joo dé.” Wungi wata wun séfika nani joo nak sandahafi ye. God nana séfi hurataka dé nak joo nak joo nana séfimbu hurataka dé naniré wa, nani “Baka joo dé” nambeka jooka jémba hatimbete.

²⁵ Nana séfimbu tékwa jondu hafu hafu téndate, wungi huruhambandé. Nana séfi natafambu reta jémba téndéte dé wungi huru. Wungi maki nana séfimbu tékwa joo dé nak séfimbu tékwa jooka jémba male hatita té. Di atéfék nak nakéka di jémba male hatita té.

²⁶ Nana séfimbu tékwa joo nak hangéli hérandét, nana séfimbu tékwa jondu atéfék di hangéli héra. Nawulak du wun séfimbu tékwa nak joona ximbu

harékéndat, wun séfimbu tékwa jondu atéfék di wun joo wali mawuli sawuli yatandi.

27 Guni Kraisa Jisasna hundi xéké kwa du takwa, guni Kraisa séfi guni re. Reta guni nak nak séfimbu tékwa nak joo guni re.

28 Renguka dé God guni déka du takwaré wa, guni nak nak déka jémba yangute. Wungi wandéka tale nawulak di aposel di re. Deka hukémbu nawulak di profet di re. Deka hukémbu nawulak di Godka wakwekwa du di re. Deka hukémbu nawulak di hanja xéhafi yandan hambuk jémba di ya. Deka hukémbu nawulak di bar hiyaakwa du takwaré huréhaléké. Deka hukémbu nawulak di du takwaré yikafre huru. Nawulak di Kraisa du takwana jémbaka hatikwa néma du re. Nawulak di xékéhafi yandan hundi wa.

29 Yingi maki dé? God wungi wandéka nani atéfék aposel nani wana? Nani atéfék profet nani wana? Nani atéfék Godka wakwekwa du wana? Nani atéfék hanja xéhafi yandan hambuk jémba nani ya wana?

30 Nani atéfék bar hiyaakwa du takwaré huréhaléké wana? Nani atéfék xékéhafi yambeka hundi nani wa wana? Nani atéfék wun hundi yawuleka nani wa wana? Wu yingafwe.

31 Wun hambuk atéfék wu yikafre hambuk dé. Nawulak di némafwi yikafre hambuk di. Guni wunde némafwi hambuk héranjoka némafwimbu mawuli yangute wuni mawuli ye.

Némbuli jémba retenguka sémbutka wakwetawuni. Wun sémbut dé atéfék sémbutré dé sarékéngwandé.

13

Nak du takwaka némafwimbu mawuli yatame

¹ Yingi maki dé? Godna Hamwinya wunika hambuk hwendét, wuni atéfék héfambu rekwa du takwana hundimbu wata, Godna enselna hundimbu akwi wuni wata, wuni du takwaka némafwimbu mawuli yahafi yawut, wu haraki dé. Wungi reta wuni néma ham maki wuni re. Wuni du takwaka mawuli yahafi yata wuni séféla hurundaka mi maki wuni re.

² Godna Hamwinya wunika hambuk hwendét, wuni profetna hundi wata, fakundén atéfék hundika xékélakita, atéfék jonduka jémba xékélakita, némburé hérekinjoka Godna hambukéka jémba male sarékéta, du takwaka némafwimbu mawuli yahafi yawut, wu haraki dé. Wungi reta wuni baka du maki wuni re.

³ Wuni jambangwe du takwaka hénoo hwenjoka wuni wuna jondu atéfék hweta, wuni Godna jémbaka male sarékéta di Godka hélék yakwa du wuna séfiré yambu tundate roohafi yata, du takwaka némafwimbu mawuli yahafi yawut, wu haraki dé. Wungi huruwut, huruwun joo Godna makambu wuniré yikafre yamba hurukéndé.

⁴ Nani nak du takwaka némafwimbu mawuli yata angi hurutame. Nani diré bari rékambambu yamba wakéme. Nani diré yikafre hurutame. Yikafre joo dika yae nanika yahafi yandét, nani dika haraki mawuli yamba xékékéme. Nani hurumben jooka mawuli yata nana mawuliré yamba xiyakéme. Nani nana ximbu yamba harékékéme.

⁵ Nani du takwaré haraki yamba hurukéme. Nana séfika male yamba sarékékéme. Nani nak

du takwaka bari mawuli yamba wikéme. Nak du takwa naniré haraki hurundat, nani wun jooka wambula yamba sarékékéme.

⁶ Nak du takwa haraki saraki sémbut hurundat, nani wun jooka mawuli sawuli yamba yakéme. Di yikafre sémbut huruta mwi hundi wandat, nani wun jooka yikafre mawuli yatame.

⁷ Nawulak du takwa naniré haraki hurundat, nani diré haraki yamba hurukéme. Du takwa yikafre sémbut hurundate nani dika jémba male sarékétame. Yikafre joo xakutendékaka haxéta jémba male retame. Nanimbu xak xakundét, nani wendé nahafi yata nana mawulimbu hambuk yata jémba tétame. Nani nak du takwaka némafwiambu mawuli yata nani wungi hurutame.

⁸ Nani nak du takwaka némafwiambu mawuli yambet, wun yikafre mawuli wungi té wungi té tétandé. Profetna hundi hényitandé. Nak maki nak maki hundimbu wandan hundi hényitandé. Xékélelaki akwi hényitandé.

⁹ Némbuli nani nawulak jonduka male nani xékélaki. God nanika nawulak wakwendéka nani profetna hundi nawulak male nani wa.

¹⁰ Hukémbu God déka jémba yasékendét, yikafre jondu male tétandé. Téndét nana nawulak male hurumben jémba hényitandé.

¹¹ Hanja wuni nyan rewun nukwa wuni nyangwal buléndaka maki wuni bulé. Nyangwal sarékéndaka maki wuni saréké. Nyangwal mawuli yandaka maki wuni mawuli ya. Némbuli némafwi ye wuni nyangwal reta xékéwun mawuli wundé yatakawu.

¹² Némbuli nani gukanyimbu hakiré xéta jémba xéhambame. Hukémbu déka saawiré jémba xétame. Némbuli nani nawulak jonduka male nani xékélaki. Hukémbu nani Godka jémba male xékélakitame, dé nanika jémba xékélakindéka maki.

¹³ Wun nukwa némbuli rekwa yikafre sémbut hufuk reséketandi. Wunde sémbut angi di. Nani Godka jémba sarékéta déka hundika “Mwi hundi dé” nani na. Nani God wali wungi re wungi re jémba retembekaka haxéta yikafre mawuli ye. Nani du takwaka akwi Godka akwi nani némafwimbu mawuli ye. Wunde sémbut hufuk yikafre di. Du takwaka akwi Godka akwi némafwimbu mawuli yambeka sémbut, dé yéték sémbutré sarékéngwandé. Wun sémbut dé némafwi yikafre joo dé.

14

Godna Hamwinya nanika hwendén hambuk

¹ Guni ré wuni we. Guni hambuk yata némafwimbu mawuli yatanguni. Nak hundi akwi wuni we. Guni némafwimbu mawuli yata guni Godna Hamwinya hwendén nak maki nak maki hambuk héranjoka mawuli yatanguni. Profetna hundi wambete dé Godna Hamwinya hambuk nak hwe. Guni wun hambuk héranjoka némafwimbu mawuli yatanguni.

² Ané jooka sarékéta wuni wungi we. Du takwa xékéhafi yandaka hundi wata, di nak du takwaré wahambandi. Di Godré di wa. Du takwa deka hundika xékélakihafi yandaka di deka hamwinyambu di God fakundén jooka hundi wa.

³ Godna du takwa déka ximbu harékénjoka hérangwanda rendaka, profetna hundi wata, di du takwaré di wa. Wandaka deka hundi xékéndaka deka mawuli hambuk yata dé jémba té. Deka hundi xékéta di yikafre mawuli ya. Yata di yikafre jémba yata di roohafi ya.

⁴ Xékéhafi yandaka hundi wakwa du di deka mawuliré male di yikafre huru. Profetna hundi wakwa du di Godna du takwana mawuliré yikafre huru, deka mawuli jémba téndéte.

⁵ Guni atéfék xékéhafi yanguka hundi wangute wuni mawuli ye. Guni atéfék profetna hundi wangute wuni némafwimbu mawuli ye. Profetna hundi wakwa du dé xékéhafi yandaka hundimbu wakwa duré dé sarékéngwandé. Du nak xékéhafi yandéka hundi wata dé wun hundi yawuleka wata, dé akwi profetna hundi wakwa du maki, dé Kraisna hundi xékékwa du takwaré wa, di Godna jémbaka nawulak akwi xékélakindate.

⁶ Wuna nyama bandi, mé xéké. Wuni gunika yae, xékéhafi yanguka hundi male guniré wata, yingi maki nae wuni guna mawuliré yikafre hurutawuni? Wuni gunika yae joo nakéka wafuka wata, joo nakéka xékélakita wun jooka wata, profetna hundi wata, Godna jémbaka guniré wakweta, wungi wata wuni guna mawuliré yikafre hurutawuni.

Xékémbeka hundimbu du takwaré Godna hundi watame

⁷ Wuni jondu nawulakéka sataku hundi watawuni. Du nak hama jémba yohafi yandét, du takwa déka gwar jémba yamba xékékéndi. Nak

du mi jémba huruhafi yandét, du takwa wun mi jémba yamba xékékéndi.

⁸ Du nak fuli jémba yohafi yandét, xi warekwa du jémba xékéhafi yata, xi warenjoka deka jondu yamba héракéndi.

⁹ Wungi maki, guni yikafre hundimbu jémba wahafi yangut, yingi maki nae di guna hundi jémba xékétandi? Guni yikafre hundimbu jémba wahafi yata guni baka hundi male watanguni.

¹⁰ Ané héfambu rekwa du takwa di séfélak nak maki nak maki hundimbu di bulé. Buléta di deka hundi xékéta di wun hundina mo hundika di xékélaki.

¹¹ Du nak wunika wandét, wuni déka hundina mo hundika xékélakihafi yawut, dé wunika angi watandé, “Dé nak téfambu yandé du dé.” Wuni akwi wuni déka angi watawuni, “Dé nak téfambu yandé du dé.”

¹² Wungi maki, guni Godna Hamwinya hwendén hambuk héranjoka mawuli yata, guni Kraiswa hundi xékékwa du takwana mawuliré yikafre hurunjoka hambukmbu mé huru.

¹³ Deka mawuliré yikafre hurunjoka sarékéta, xékéhafi yandaka hundi wakwa du di Godré wakwexékétandi, déka Hamwinya hambuk hwendét di deka hundi yawuleka du takwaré wandate.

¹⁴ Guni mé saréké. Wuni xékéhafi yawuka hundimbu Godka wawut, wuna hamwinya God wali hundi bulétandé. Buléndét, wun hundika xékélakihafi yawut, wuna mawuli baka tétandé.

¹⁵ Wun jonduka sarékéta métaki hurutame? Angi hurutame. Nani Godka wata nani nana hamwinya wali nana mawuli wali

Godka watame. Nani gwar wata nani nana hamwinyambu akwi nana mawulimbu akwi gwar watame.

¹⁶ Guni wungi wahafi yata, guna hamwinyambu male Godka diména nangut, Godna Hamwinya hwendén hambuk hérahafi yakwa du guna hundi xéka guna hundina mo hundika xékélakihafi yata yingi maki nae dé guna hundika “Mwi hundi dé” natandé?

¹⁷ Guni wungi Godka diména naata wun hundimbu jémba wata guni wun duna mawuliré yikafre huruhambanguni.

¹⁸ Godna Hamwinya wunika hambuk hwendéka wuni séfélak xékéhafi yawuka hundimbu wata wuni guni atéfékéré sarékéngwandé. Wun hundimbu wawunka wuni Godka diména na.

¹⁹ Nawuka Kraisna hundi xékékwa du takwa hérangwanda rendaka wuni di wali reta wuni nak hambukéka wuni mawuli ye. Wuni diré xékéndaka hundimbu nawulak hundi wawut, di wun hundi xéka Godka jémba xékélakindate, wuni mawuli ye. Wuni diré xékéhafi yandaka hundimbu séfélak hundi wanjoka hélék wuni ye.

²⁰ Wuna nyama bandi, mé xéké. Guni nyangwal sarékéndaka maki sarékékénguni. Ramunya haraki saraki sémbutka yike yandaka maki, guni akwi haraki saraki sémbutka yike yangute wuni mawuli ye. Yike yahafi yata guni némafwi du takwa jémba sarékéndaka maki, guni jémba sarékéta jémba xékélakingute wuni mawuli ye.

²¹ Néma Du God wandéka Moses hayindén hambuk hundimbu ané hundi dé re:

“Nak maki nak maki hundimbu wakwa duna tékalimbu akwi,
nak téfambu yandé duna hundimbu akwi wuni
Judana du takwaré watawuni.

Wungi diré wawut, wawun nukwambu akwi di
wuna hundi yamba xékékéndi.”

Wungi dé wa.

²² Wun hundika sarékéta nani xékélaki. God Kraiska jémba sarékéhafi yakwa du takwaka déka hambuk wakwenjoka dé Godna Hamwinya hambuk hwendéka di du takwa nawulak xékéhafi yandaka hundimbu wa. Kraiska jémba sarékékwa du takwaka wakwenjoka dé wun hambuk hwehambandé. God Kraiska jémba sarékékwa du takwaka déka hambuk wakwenjoka dé Godna Hamwinya hambuk hwendéka di du takwa nawulak profetna hundi wa. Kraiska jémba sarékéhafi yakwa du takwaka wakwenjoka dé wun hambuk hwehambandé.

²³ Kraisna hundi xékékwa du takwa atéfék hérangwanda reta, xékéhafi yandaka hundi wandat, Kraisna hundi xékéhafi yandé du nawulak wulaaye, wun hundi xékéhafi yata, di xékéta watandi, “Wunde du takwa di wangété di ye.”

²⁴ Kraisna hundi xékékwa du takwa atéfék hérangwanda reta, profetna hundi wandat, Kraiska xékélakihafi yakwa du nak wulaaye dé deka hundi xékétandé. Di déka hurundén haraki saraki sémbutka wandat, dé déka haraki saraki sémbutka hélék yatandé.

²⁵ Di déka mawulimbu fakundén jooka wafukandat, dé xakre hwaata déka saawi takatéfita Godna ximbu harékéta angi watandé, “God guni wali dé té. Wu mwi hundi dé.” Wungi watandé.

Di hérangwanda Godna ximbu harékéta jémba male retandi

²⁶ Wuna nyama bandi, wun jonduka sarékéta méta hurutame? Guni Godna ximbu harékénjoka hérangwanda reta guni atéfék angi hurutanguni. Du nak gwar watandé. Nak guniré Godna jémbaka wakwetandé. Nak fakundén jooka wafukatandé. Nak du xékéhafi yanguka hundimbu watandé. Nak wun hundi yawuleka guniré watandé. Wungi huruta di nak nak du takwana mawuliré yikafre hurunjoka hurutandi, deka mawuli hambuk ye jémba téndéte.

²⁷ Du nawulak xékéhafi yanguka hundi wanjoka mawuli yata du yéték hufuk male watandi. Natafa du tale wandét, nak du déka hukémbu watandé. Du nak wandét, nak du wun hundi yawuleka guniré watandé.

²⁸ Hundi yawulekékwa du nak rehafi yandét, xékéhafi yanguka hundimbu wakwa du wun hundi yamba wakéndé. Dé nakélak reta dé hafuré watandé, God wali.

²⁹ Du yéték hufuk profetna hundi watandi. Wandat wumbu rekwa du takwa xékéta wun hundika sarékéta buléta xékélakitandi.

³⁰ Du nak wata téndét, God nak duré nak hundi wandét dé raama tétandé. Téndét tale wandé du nakélak retandé. Rendét, dé wun hundi watandé.

³¹ Wungi huruta guni nak tale nak hukémbu nak hukémbu wungi guni Godna ximbu profetna hundi watanguni. Atéfék du takwa xékélakindat, deka mawuli hambuk yata jémba téndéte guni wungi watanguni.

³² Profet di deka hamwinyaka néma du reta di watendaka hundika akwi hatitandi, di hafuré.

³³ Nani xékélaki. Guni Godna ximbu harékénjoka hérangwanda reta, nak maki nak maki hundi wata nak maki nak maki jondu hurungute God hélék dé ye. Guni déka ximbu harékéta nakélak huru mawuli yata jémba rengute, God dé mawuli ye.

³⁴ Atéfék getéfambu reta Godna hundika xékéka du takwa hérangwanda rendaka maki, guni Godna hundika bulénjoka hérangwanda reta, takwa nakélak retandi. Hundi yamba wakéni. Di deka duna hundi xékétandi. Wun jooka Moses hayindén hambuk hundi akwi dé wa.

³⁵ Takwa Godna hundi nakéka jémba xékéla kinjoka mawuli yata, di ye deka gembu reta, deka duré wakwexékétandi. Guni Godna du takwa déka gembu reta déka ximbu harékéta, takwa hési hundi wata, lé haraki sémbut lé huru.

³⁶ Guni yingi maki guni? Godna yikafre hundi tale gunimbu dé xaku o yingafwe? God gunika male dé déka hundi wa, o yingi maki dé?

³⁷ Guna du nawulak angi sarékéta, “Nani Godna profet nani. Godna Hamwinya nanika dé hambuk hwe.” Wungi sarékéta, angi akwi métaka sarékénda. Gunika hayiwuka hundi Néma Du wandén hambuk hundi dé. Wunka yawundu natandi.

³⁸ Guna du nawulak wun hundika hu hwendat, guni dika hu hwetanguni.

³⁹ Wuna nyama bandi, wun jonduka sarékéta angi hurutanguni. Guni Godna ximbu profetna hundi wanjoka némafwi mawuli yatanguni. Yangut guna du nawulak xékéhafi yanguka hundimbu wanjoka mawuli yandat, guni diré yamba watéfikénguni.

40 Watéfi hafi yata guni Godna ximbu harékéta jémba male retanguni. Yikafre mawuli xékéta guni hundi watanguni. Nak tale nak hukémbu nak hukémbu wungi wata jémba watanguni.

15

Krais hiyae dé wambula ramé

1 Wuna nyama bandi, mé xéké. Guniré wawun Kraiswa yikafre hundika wambula sarékéngute wuni mawuli ye. Guni wun hundi xékénguka guna mawuli hambuk yata jémba dé té.

2 Guni wawun hundi hulukungut, God wun hundimbu guniré Satanéna tambambu hératandé. Guni wun hundi baka male xékéngut, God guniré yamba héra kéndé.

3 Wuni Kraisa Jisasna hundi xékétaka wun némafwi hundi guniré wundé wawu. Wun hundi angi dé: Kraisa Jisas hurumben haraki saraki sémbutka dé hiya, hanja Godna nyingambu hayindan maki.

4 Hiyandéka di wekwambu rémé. Ré méndaka nukwa yéték yindéka ganémbambu God déré dé wambula husaramé, Godna nyingambu hayindan maki.

5 Husaraméndéka dé tale Kraisa Jisas Pitaka yindéka dé Pita déré xé. Xéndéka hukémbu dé déka du tamba yéti man yétékéka yindéka di atéfék déré xé.

6 Hukémbu dé 500 nawulak akwi déka hundi xéké kwa du takwaka yindéka di déré xé. Wunde du takwa séfé lak di hiyahafi re. Nawulak di bu hiya.

⁷ Hukémbu dé Jemška yindéka dé déré xé. Hukémbu Kraisk dé déka aposel atéfékéka yindéka di déré xé.

⁸ Hukétéfi wunika yandéka wuni déré xé. Ayiwa nyan jémba téhafi ye bari héraléka nyan yikafre yahafi yandéka maki, wuni jémba téhafi yawuka dé wunika yandéka wuni déré xé.

⁹ Hanja wuni Kraiskna hundi xékékwa du takwaré haraki huru. Huruwunka sarékéta du nawulak wunika angi wandat, “Nani Polka ‘Kraiskna aposel dé’ yamba wakéme.” Wungi wandat, wu sékérékétandé. Wungi maki Kraiskna aposel atéfék di wuniré sarékéngwanda di néma du re. Wuni Kraiskna aposel baka du wuni re.

¹⁰ God huruwun sémbutka sarékéhafi yata wuniré yikafre hurundéka wuni némbuli rewuka maki wuni re. Dé wungi wuniré yikafre hurundéka dé déka jémba baka yihambandé. Wuni Kraiskna weséka jémba yawuka wuna jémba atéfék aposelna jémbaré dé sarékéngwandé. Wuni wuna hambukmbu wun jémba yahambawuni. God wuniré yikafre huruta hambuk hwendéka wuni wun jémba ya.

¹¹ Wungi maki, wuni guniré Kraiskna hundi wa, nak du guniré Kraiskna hundi wa, yak, nani atéfék Kraiskna natafa hundi male nani wa. Wambeka guni wun hundi xéka mwi hundi dé guni na.

Hiyandé du takwa wambula ramétandi

¹² Mé xéké. Kraisk Jiskas hiyandéka God déré wambula husaraméndénka nani guniré wa. Wambeka guni jémba xéké. Xékéngunka yingi maki nae guna du nawulak némbuli angi wa, “Hiyandé du takwa wambula yamba ramékéndi.”

¹³ Hiyandé du takwa wambula raméhafi yandat, God Krai akwi wambula husaraméhambandé.

¹⁴ Krai Jisas hiyae, dé wambula raméhafi yandét, nani Kraiska wamben hundi baka hundi xakutandé. Dé hiyae wambula raméhafi yandét, guni déka jémba sarékéta, wu baka guni saréké.

¹⁵ Du nawulak di wa, “God hiyandé du takwaré wambula wambula husaramékéndé.” Deka hundi mwi hundi yandét, God Jisaré husaraméhambandé. Nani angi nani wa, “Krais Jisas hiyandéka God déré dé wambula husaramé.” Wungi wambenka, God Jisaré husaraméhafi yandét, nana hundi yénataka hundi xakutandé, Godka.

¹⁶ Deka hundi mwi hundi yandét, God hiyandé du takwaré husaraméhafi yata dé, Kraisé akwi husaraméhambandé.

¹⁷ Dé Kraisé husaraméhafi yandét, guni Kraiska baka guni saréké. Wungi baka sarékéta, guni Godna makambu guna haraki saraki sémbutmbu guni wungi re.

¹⁸ God hiyandé du takwaré husaraméhafi yandét, Krai Jisna hundi jémba xéka hiyandé du takwa di wundé fakunda.

¹⁹ Nani ané héfambu reta Kraiska jémba sarékéta dé wali retembekaka haxéta hiyambet, God naniré husaraméhafi yandét, wu haraki dé. Nani haxéta témben joo hérahafi yata, nani atéfék saréfa du takwaré sarékéngwanda haraki male retame.

²⁰ Deka hundi yénataka hundi dé. Krai Jisas hiyandéka dé God déré wambula wundé husaraméndé. Wu mwi hundi dé. God Kraisé tale wungi husaraméndénka, nani xékélaki.

Hukémbu God hiyandé du takwaré wambula husaramétandé.

²¹ Hanja du nak Adam, dé haraki saraki sémbut hurundéka du hiyana sémbut dé xaku. Nak du Krai Jisas, dé nanika yikafre jémba dé ya. Yandénka, God wandét hiyandé du takwa wambula ramétandi.

²² Nani atéfék du takwa Adamna mandéka nani re. Reta nani haraki saraki sémbut huruta re hiyatame. Nani Krai Jisasna hundi xékéka du takwa déka hémémbu nani re. Reta hukémbu hiyambet, God wandét, nani Krai Jisasna hundi xékéka du takwa wambula raama dé wali wungi re wungi re jémba retame.

²³ God wasékendén maki Krai Jisas dé tale wambula ramé. Hukémbu Krai wambula yatendéka nukwa nani déka du takwa wambula ramétame.

²⁴⁻²⁶ Ramémbet hukémbu hukétéfi nukwa xakutandé. Wun nukwa Krai néma du retandé. Reta dé déka mama atéfékéré xiyasandandét di déka man mombu hwatandi. Hukétéfi ané mamaré xiyatandé, du hiyana sémbut. Krai atéfék néma duré, atéfék gavman, atéfék hambukré sarékéngwanda dé déka du takwa déka atéfék jondu déka Yafa Godka hwetandé.

²⁷ Wun jooka Godna nyingambu angi dé wa: “God atéfék du takwa jondu déka man mombu takandéka dé atéfék du takwa jonduka néma du dé re.” Wungi dé wa. Nani wun hundi xéka, nani xékélaki. Wun hundi dé atéfék du takwa jondu Kraisna man mombu rendékaka wata dé déka man mombu takandé Godka wahambandé.

²⁸ God atéfék du takwa, atéfék jonduka akwi déka Nyanéna ekombu takandét, dé néma du

reta dé dé hafuré déka ekombu takandé Godna ekombu takatandé. Rendét God hafu néma du retardé, atéfék du takwaka, atéfék jonduka akwi.

²⁹ Hiyandé du takwa raméhafi yandat, guna du takwa nawulak hiyandé du takwaka sarékéta, Néma Duna ximbu guré nandita, di yingi maki di? Hiyandé du takwa raméhafi yandat, métaka we guna du takwa nawulak hiyandé du takwaka sarékéta, Néma Duna ximbu guré nandi?

³⁰ Métaka we atéfék nukwambu Kraisna mama naniré haraki hurunjoka hurundaka nani Kraisna jémba wambula ya?

³¹ Wuna nyama bandi, guni nana Néma Du Jisas wali natafa mawuli héraata renguka, wuni gunika némafimbu mawuli sawuli ye. Wu mwi hundi dé. Ané hundi akwi mwi hundi dé. Atéfék nukwambu wuni hiyawata re.

³² Wuni ané héfana jonduka sarékéta wuna mawuli sarékémbu male wun jémba yata haraki wasa maki Efesusmbu rekwa du wali wuni ware, hukémbu méta yikafre joo hératawuni? Hiyandé du takwa raméhafi yandat, angi hurutame: “Séri hiy- atembekaka sarékéta nani séfélak yikafre hénoo séfélak wain hulingu satame.”

³³ Di guniré yéna yandamboka, ané hundi mé xéké: “Haraki saraki sémbut hurukwa du takwa di wali yitaka yatakata yikafre sémbut hurukwa du takwana mawuliré di haraki huru, di akwi haraki sémbut hurundate.”

³⁴ Guni wangété mawuli mé yatakataka jémba saréké. Sarékéta haraki saraki sémbut wambula yamba hurukénguni. Guna du takwa nawulak Godka xékélakihambandi. Guni wun jooka roongute wuni wun hundi we.

Hiyandé du takwa raméndat, deka séfi nak maki xakutandé

³⁵ Du nawulak angi watandi, “Hiyandé du takwa yingi maki ramétandi? Di yingi maki séfi hura retandi?”

³⁶ Wungi wandat wuni diré angi watawuni: Guni wangété du guni. Mé saréké. Guna sengun sék hiyandé sék maki héfa ekombu hwahafi yata, dé wambula raama huli yamba tékéndé.

³⁷ Senguka joo wun yikama sék male dé. Wu wit sék maké sék senguka maki dé. Guni wun sékna hératendéka nyinga afa sehambanguni.

³⁸ Guni wun sék sengut, God déka mawuli yandékangalambu dé wun sékéka séfi nyinga dé hwe. God atéfék sék nak nakéka dé nak maki nak maki séfi hwe, di hérandate.

³⁹ Atéfék jondu di natafa séfi huruhambandi. Di nak maki nak maki séfi di hura té. Du takwa di nak maki séfi hura té. Hamwi bali di nak maki séfi hura té. Afwi di nak maki séfi hura té. Xéri hamwi di nak maki séfi hura té.

⁴⁰ Nyirmbu di nak maki séfi hérae. Héfambu di nak maki séfi hérae. Nyirmbu rekwa jondu di nak maki hambuk hérae yikafre re. Héfambu rekwa jondu di nak maki hambuk hérae yikafre re.

⁴¹ Nukwa dé nak hambuk hérae jémba hanyi. Bafu lé nak maki hambuk hérae lé ganmbu hanyi. Hunkwari di nak maki hambuk hérae di akwi hanyi. Atéfék hunkwari natafa maki téhambandi. Nawulak di yikamambu hanyi. Nawulak di némafwimbu hanyi.

⁴² Hiyandé du takwa wambula ramétendakaka wun jondu maki dé. Du takwa hiyandaka nani deka fusa rémé héfambu. Wun fusa bari

blarétandé. Hiyandé du takwa raama nak maki séfi hura téndat, wun séfi wungi re wungi re re-tandé. Yamba blarékéndé.

⁴³ Héfambu rémémben séfi wu haraki saraki joo dé. Safwahérafwambu yakisandandan joo maki dé. Wambula ramétekwa séfi wu yikafre séfi male dé. Réméndaka séfi hambuk yahambandé. Wambula ramétekwa séfi hambuk yatandé.

⁴⁴ Réméndaka fusa wu ané héfana séfi dé. Wambula ramétekwa séfi wu Godna getéfambu retekwa du takwana séfi dé. Héfana séfi dé nak maki séfi dé. Godna getéfana séfi dé nak maki séfi dé.

⁴⁵ Wun jooka du nak dé angi hayi: Tale xakundé du Adam dé hamwinya hérae jémba re. Hukémbu rendé Adam dé huli mawuli hwekwa hamwinya dé xaku.

⁴⁶ Nani Godna getéfambu rekwa du takwana séfi tale hura te hukémbu nani ané héfana séfi hura té, o yingi maki dé? Tale nani ané héfana du takwa nani re. Hukémbu nani hiyae wambula raama Godna getéfambu rekwa du takwa retame.

⁴⁷ Tale xakundé du dé héfambu xaakwa dé ané héfana du dé. Hukémbu xakundé du dé Godna getéfambu dé gaya.

⁴⁸ Ané héfambu rekwa du takwa di héfambu huratakandén du maki re. Godna getéfambu rekwa du takwa di Godna getéfambu gayandé du maki di re.

⁴⁹ Nani ané héfambu reta nani héfambu huratakandén du maki nani re. Nani hukémbu Godna getéfambu gayandé du maki retame.

⁵⁰ Wuna nyama bandi, ané jooka watawuni. Du takwa ané héfana nyéki séfi hura téta, di God néma du rendéka hafwaré wulayihafi yandat, God dika

yamba hatikéndé. Blarékwa joo dé blaréhafi yakwa jooré yamba hérakéndé.

⁵¹ Guni mé xéké. Wuni fakundéka rekwa hundi nak némbuli guniré watawuni. Nani Krai Jisasna du takwa atéfék yamba hiyakéme. Nani nawulak hiyae nawulak hiyahafi rembet, God wandét nani atéfék nana séfi yawuleka nak maki xakutandé.

⁵² Godna du hukétéfi fuli yondét nani nyir bari tulem nandéka maki, nana séfi bari hari yawuleka nak maki xakutandé. Fuli yondét hiyandé du takwa blaréhafi yakwa séfi hérae ramétandi. Raméndat nani akwi nana séfi yawuleka nak maki xakutandé.

⁵³ Wungi maki blarékwa séfi blaréhafi yakwa séfi xakutandé. Hiyaakwa séfi hiyahafi yakwa séfi xakutandé.

⁵⁴ Blarékwa séfi blaréhafi yakwa séfi xakundét, hiyaakwa séfi hiyahafi yakwa séfi xakundét, wun nukwa ané hundi, hanja Godna nyingambu hayindén hundi mwi hundi yatandé:

God du hiyana sémbutré ware wun sémbutré sarékéngwanda wundé hérekindé.

⁵⁵ Yingi maki nae du hiyana sémbut du takwaré sarékéngwandétandé?

Yingi maki nae wun sémbut du takwaka hangéli hwetandé?

⁵⁶ Du hiyana sémbut hwendén hangéli angi dé, hurumben haraki saraki sémbut dé. Wun haraki saraki sémbutna hambuk angi dé, Moses wandén hambuk hundi dé.

⁵⁷ Wu nani Godka diména naata déka ximbu harékétame. God wandéka, nana Néma Du Krai Jisas naniré yikafre hurundéka, nani nana maré bu sarékéngwandékwa.

58 Némafwimbu mawuli yawuka du takwa, guni wun jooka sarékéngut guna mawuli hambuk yata jémba tétandé. Guni mwi hundi yamba yatakakénguni. Guni atéfék nukwambu Néma Du Kraisa Jisaska yikafre jémba yatanguni. Guni xékélaki, guna jémba baka yamba xakrikéndé. Néma du guna jémbaka guniré hasa hwetandé.

16

Jambangwe Godna du takwaka di yéwa hunduwitandi

¹ Némbuli Kraisa hundi xékékwa du takwaka hunduwitenguka yéwaka hundi watawuni. Tale wuni Galesiambu reta Kraisa Jisana hundi xékékwa du takwaré wuni wun jooka wa. Diré wawun maki, guni akwi angi hurutanguni.

² Atéfék Sande guni nak nak jémba yata héranguka yéwa nawulak hafu takatanguni. Guni séfélak yéwa héraata séfélak yéwa takatanguni. Guni hufuk yéwa héraata guni hufuk yéwa takatanguni. Guna gembu takangut, wuni yawut, dika hwetenguka yéwaka yamba hwakékénguni.

³ Hunduwitenguka yéwa hura yindate, guni yikafre duré nawulak waséketanguni. Wasékéngut wuni yae dika nyinga haaye dika hwewut, di wun nyinga, hunduwitenguka yéwa akwi hura yitandi, Jerusalemré.

⁴ Wafewana wuni akwi Jerusalemré yitawuni? “Wu yawundu” nandat, wuni akwi yitawuni. Yiwut, di wuni wali yitandi.

Pol yita Korinré xénjoka dé mawuli ye

5 Wuni tale Masedoniana hafwambu ye hukémbu gunika yatawuni. Tale Masedoniambu yitawuni.

6 Gunika yae nawulak nukwa guni wali retawuni, o séfélak bafu guni wali retawuni? Wafewana séfélak bafu re némafwi mur hurukwa nukwa akwi guni wali retawuni? Rewut guni wuniré yikafre hurungut, wuni yitewuka hafwaré jémba yitawuni.

7 Wuni guniré xétaka bari yinjoka hélék wuni ye. Wuni guni wali séfélak bafu renjoka wuni mawuli ye. Nana Néma Du Kraiss Jisas yawundu nandét, wuni wungi retawuni.

8 Tale Efesusmbu retawuni. Rewut Pentikos wambeka nukwa yandét wuni Efesus yatakataka yitawuni, Masedoniaré.

9 Némbuli God wunika dé némafwi yambu nafwi, wuni ambu déka yikafre jémba yawute. Séfélak du di wun jémba hélék yata di wun jémbana mama du re. Di wun jémbaré sarékéngwandéndamboka némbuli wuni ambu retawuni.

10 Timoti, wuni yawuka maki, dé Néma Duna jémba ya. Yata dé gunika yandét, dé guni wali jémba reta roohafi yandéte guni déré yikafre hurutanguni.

11 Dé guni wali rendét, guni déka hundi xékétanguni. Guni déka “Baka du dé” yamba nakénguni. Nahafi yata déré yikafre hurutanguni, dé hukémbu guniré yatakataka yikafre mawuli yata wunika wambula yandéte. Dé nana nawulak du wali wunika wambula yatendakaka wuni haxé.

12 Némbuli nana nyayika Apoloska hundi watawuni. Dé Kraisi Jisasna hundi xéké kwa nak du wali gunika yindéte wuni déré hambuk hundimbu wuni wa. Wawuka dé wa, “Némbuli dika yinjoka hélék wuni ye. Hukémbu yikafre nukwa yandét, wuni dika yitawuni.” Wungi dé wa.

13 Guni xékélaki natanguni. Guni tale sarékéngun maki Jisaska mé jémba saréké. Du téndaka maki guni roohafi yata hambuk yata jémba tétanguni.

14 Guni du takwaka némafwimbu mawuli yata dika sarékéta guni guna jémba atéfék yatanguni.

15 Wuna nyama bandi, némbuli guniré wuni we. Guni Stefanasi déka hémka akwi guni xékélaki. Di Akaiambu rekwa du takwaré sarékéngwanda di tale Kraisi Jisasna hundi jémba xéké. Xéka di Godna du takwaré yikafre hurunjoka di Kraisi jémba male ya.

16 Dika guniré wuni we. Guni deka hundi xékéta di wali Néma Du Jisasna jémba yakwa duna hundi akwi xékéta, wandaka maki hurutanguni.

17 Guni wanguka di Stefanasi, Fortunatus, Akaiikus, wunika yandaka wuni mawuli sawuli ye. Guni wuniré yikafre hurunjoka hurufatikénguka di guna hafwa hérae wuniré yikafre huru.

18 Di yae wuna mawuliré akwi guna mawuliré akwi di yikafre huru. Di nana mawuliré yikafre hurundanka guni deka ximbu harékétanguni.

Pol dika dé dinguna nae

19 Esiana hafwambu reta Kraisi Jisasna hundi xéké kwa du takwa di gunika dinguna nae. Akwila

bér déka takwa Prisila, bérka gembu hérangwanda reta Krai Jisasna hundi xékékwa du takwa akwi, di gunika dinguna nae.

²⁰ Ané getéfambu reta Néma Du Jisasna hundi xékékwa du takwa akwi di atéfék gunika dinguna nae. Nani Godna du takwa hurumbeka maki, guni guna du takwaka dinguna naata diré tamarutangu.

²¹ Némbuli wuni hafu gunika dinguna naata wuna tambambu ané hundi hayi: Pol.

²² Du takwa nana Néma Duka némafwimbu mawuli yahafi yata, di métaka fakunda. Di God wali yamba rekéndi.

Nana Néma Du Jisas, méni mé ya.

²³ Nana Néma Du Jisas guniré yikafre hurundéte wuni déré wakwexéké.

²⁴ Nani atéfék Krai Jisasna du takwa nani re. Reta wuni guni atéfékéka némafwimbu mawuli wuni ye. Wungi xékélakingute wuni guniré wa.

Wu mwi hundi dé. Wuna hundi yak.

Godna Hundi
The New Testament and Jonah in the Hanga Hundi
language of Papua New Guinea
Nupela Testamen na Jona long tokples Hanga Hundi
long Niugini

copyright © 1997 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Hanga Hundi

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-02-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 5 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

1ddf7e66-687a-510b-a2b8-6f29f6c72eaf